

מעלה מעלה

במעלות התורה והחסידות

70

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חינם)

אצל הרב ואזנר היה דבר אחד שהיה חזק יותר מהכל: בחור שקם לפנות בוקר, משתתף ב'סדר פאר-טאגס' לפני התפילה, ונמצא בישיבה בתפילת שחרית כל יום - זה הבחור המיוחד ביותר. זה הבסיס, הקו האדום, בלי זה לא היית נכנס בכלל לרשימת הדירוג שלו...

מי ששימש עשרות שנים כמשגיח של ישיבת 'חכמי לובלין', הרה"ח רבי חיים אברהם ויזל שליט"א עם צרות סיפורים על הנהגתו הפלאית של מרן בעל 'שבט הלוי' מרן רבי שמואל הלוי ואזנר זיע"א, בראשות הישיבה

אליעזר (לייזר) רוט

לקראת תחילת זמן 'אלול', ופתיחתה של שנת לימודים חדשה בעולם הישיבה, שוחנו עם אחד מוותיקי המשגיחים, הגה"ח רבי חיים אברהם ויזל שליט"א, ששימש במשך קרוב לארבעה עשורים כמשגיח בישיבת חכמי לובלין, והיה מתלמידי הישיבה בעצמו. כתלמידו של רבינו בעל 'שבט הלוי' הגר"ש ואזנר זצ"ל, וכמי שעסק רבות בשנים בעבודת החינוך, תחת שרביט הנהגתו של רבינו זצ"ל, זכה הרב ויזל לשמוע ולראות אינספור סיפורים, עובדות, אמרות טהורות והדרכות, מאז קודש הקודשים, רבינו בעל 'שבט הלוי' זיע"א. הפעם ביקשנו ממנו לספר ולהסביר כיצד תפס רבינו זצ"ל, את המושג 'ישיבה'. הרב ויזל נאות להשיב לנו, ותיבל את תשובתו בסיפורים ועבודות נפלאות:

במשך השנים שבהן זכיתי לפעול לצדו של מרן פוסק הדור זצ"ל כמשגיח בישיבה שבראשותו, הוא מספר, היתה לי הזכות ללמוד ממנו הרבה מאוד הנהגות ובכלל, לקבל ממנו את כל צורת ההסתכלות שהיתה לו על המושג 'ישיבה'.

הרי מה זו ישיבה? מקום שבאים אליו בבוקר, מתפללים, אוכלים, לומדים כמה שעות, ושוב אוכלים, מתפללים ולומדים, ולאחר מכן חוזרים הביתה? או שאולי נאמר שיש בה זה מקום שאמור לחנך בחורים ולהקנו להם כלים וידע איך ללמוד גמרא בכוחות עצמם? לא ולא! אצל מרן בעל 'שבט הלוי' זצ"ל, ישיבה היתה כור היתוך. זה היה מקום שאתה מגיע אליו בראש חודש חשוון עם תחילת הזמן, ויוצא ממנו רק חמישה חודשים אחרים, בראש חודש ניסן.

"לנסוע לשבת הביתה? בשביל מה? מה יש לך לחפש בבית? הישיבה היא הבית שלך! בבין הזמנים מבקרים את ההורים והמשפחה. לנסוע לחנוכה או לפורים הביתה? זה ממש מיותר. הרי יש ישיבה, בשביל מה צריכים לנסוע הביתה?"

"בימינו זה נשמע קיצוני מאוד, ואני חייב להודות שגם מרן זצ"ל ריכך מאוד את הגישה שלו בנושא הזה במשך השנים.

"כשאני למדתי בישיבה, זה היה עד שנת תש"מ, כלומר לפני 42 שנה, מי שרצה לנסוע הביתה לשבת, היה צריך לבקש רשות מהרב ואזנר בעצמו. עכשיו, לגשת לרב ואזנר, זה לא היה עניין של מה בכך. היתה לנו יראת כבוד עצומה כלפיו. הרגשנו שזה עוול לבזוז דקה או שתיים מזמנו היקר, רק כדי לקבל שבת חופשה. אז מה שקרה זה שעד שהבחור ביקש בכלל לצאת לשבת, הוא 'התבשל' "

בתוך המיץ של עצמו במשך כמה ימים, ובדרך כלל היה מוותר על הרעיון ונשאר בישיבה.

"אז היינו נוסעים הביתה פעם אחת במשך זמן חורף באישור, ועוד פעם אחת היו בחורים שהיו מתגנבים ונוסעים בחשאי, בתקווה שאף אחד לא ישים לב... הנהלת הישיבה העלימה עין כל עוד זה באמת היה רק לעיתים נדירות, אבל רוב הזמן היינו בישיבה ולא יצאנו ממנה".

"לעומת זאת, כשאני חזרתי לישיבה 11 שנים מאוחר יותר, והפעם כמשגיח, המצב כבר היה שונה. מרן זצ"ל היה הרבה יותר מרוכך בנושא. כלומר, ההשקפה שלו עדיין נשארה כשהיתה, שבחור צריך להיות בישיבה ולא לצאת ממנה. אבל הוא הבין שבדור הנוכחי זה קשה מאוד לדרוש דבר כזה מהבחורים, ולכן הגישה היתה יותר מרוככת, ואת האישור לצאת כבר היו מבקשים ממני או מאיש צוות אחר, ולא מהרב ואזנר עצמו".

"ואם דיברנו על 'כור היתוך', כדאי שנבהיר איך כור ההיתוך הזה היה צריך להיות על פי ההשקפה שלו.

"יש הרבה מאוד דרכים לדרג בחורים, מי יותר טוב ומי פחות טוב. אחד יותר ירא שמים השני לומד יותר בהתמדה, השלישי יש לי גינונים עדינים של בן ישיבה והרביעי יש לו זיכרון נפלא והוא ממש בקי בכל המסכתות שלמד עד כה. יש בחור שממשך משתפך בתפילה בצורה מעוררת השתאות, ויש בחור שתמיד, אבל תמיד, שמח לעזור לחברים, ומשתדל מאוד להימנע מלפגוע בהם.

"כל המעלות הללו חשובות מאוד, וכמובן שהן מוסיפות המון לאישיות של הבחור ולהערכה של האנשים אליו, אבל אצל הרב ואזנר היה דבר אחד שהיה חזק יותר מהכל: בחור שקם לפנות בוקר, משתתף ב'סדר פאר-טאגס' לפני התפילה, ונמצא בישיבה בתפילת שחרית כל יום - זה הבחור המיוחד ביותר. זה הבסיס, הקו האדום, בלי להיכנס להגדרה הזאת של 'בחור שנמצא כל יום בתפילה', וביתר שאת מי שנמצא בסדר 'פאר-טאגס', לא היית נכנס בכלל לרשימת הדירוג שלו...

"ואכן הלימוד בסדר שלפני תפילת שחרית, היה ממש עיקר היום אצלנו בישיבה. כשאני למדתי בישיבה, היינו קמים כל בוקר בשעה ארבע ורבע בערך, ובשעה 4:30 בית המדרש כבר היה מלא מפה לפה! הרבי עצמו היה מגיע לסייר מדי פעם בבית המדרש, בארבע וחצי או ברבע לחמש, וכשהוא היה רואה שהבחורים כבר היו יושבים ולומדים, פניו היו קורנות מנחת. לא יכולת לראותו שמח יותר מהזמן שבו הוא ראה את תלמידיו היקרים כשהם משכימים קום ללמוד לפני התפילה. זה היה אצלו הדבר הכי חשוב.

"אבל כמו הנושא הקודם, גם בחלק הזה של השכמת הבוקר, היה תהליך של 'ירידת הדרות'. כשהייתי המשגיח בישיבה, זה כבר התאחר בשעה ורבע. בחמש וחצי היינו מעירים את הבחורים והסדר היה מתחיל בשעה רבע לשש.

"בעניין זה אציין לשבח את התוכנית 'דרשו בוקר', שהיא אחת

מתוכניות 'בני הישיבות' של ארגון 'דרשו'. באו אלי מ'דרשו', והודיעי לי ש'דרשו' מקבל על עצמו לממן מלגות כספיות לבחורים שילמדו לפנות בוקר וגם ייבחנו על כך מדי שבוע. ואכן, זה עזר לנו מאוד לעצב את סדר היום בישיבה, ומרן זצ"ל הוקיר על כך טובה ל'דרשו' עד מאוד, ולא הסתיר את ההערכה שלו הן לארגון והן לנשיא רבי דוד הושפטטר שליט"א, אותו כינה 'ידידי ידיד נפשי מורינו הרב רבי דוד הושפטטר'... גם מנהלי 'דרשו' האחרים ידעו שיש להם תמיד דלת פתוחה אצל מרן זצ"ל, שהיה מחבב אותם ומקרב אותם מאוד, לא רק בגלל עידוד הלימוד לפנות בוקר, אלא בכלל כל העניין של קידום לימוד ההלכה בתוכניות השונות, היה יקר וחשוב מאוד בעיניו".

הרבי אמר לו, לך תגיד למשגיח שאני רוצה לדבר איתו

בהקשר זה של השכמת הבוקר, אני רוצה לציין דבר נורא: היה לו, לרבינו זיע"א עיקרון מאוד מאוד חשוב: לא זורקים בחור מהישיבה. אם לא מדובר במקרה של בחור שממש משפיע לרעה על כל הסביבה, לא זורקים, מתמודדים איתו בתוך הישיבה, למרות הקושי ועל אף שזה בכלל לא קל.

אבל על דבר אחד הוא כן סבר שבגינו צריכים להרחיק בחור מהישיבה, ולשלוח אותו שיחפש לעצמו מסגרת אחרת. מי שלא מגיע לתפילה בישיבה.

היה לנו בחור בישיבה, הוא כבר היה בגיל 21, רוב החברים שלו כבר התחתנו, והוא הרשה לעצמו לחגוג בלילות. הוא היה מקהיל קהילות ברבים בשעות הלילה, וגם לאחר שרוב הבחורים כבר פנו לישון, הוא המשיך בשלו, וניצל את העובדה שהוא כבר 'קיבוץ בחור', וקשה להעיר לו ולומר לו מה לעשות.

"ומה קורה למי שהולך לישון בשתיים בלילה? הוא קם ב-12 בצהרים, או ב-11... עד שהוא מתגרד מהמיטה והולך להתפלל, זה כבר צהרים, והוא מתחיל את הישיבה רק בסדר בקיאות.

"אמרת לי, בחור יקר, אני לא יכול לאפשר לך להמשיך להתנהג ככה, כי אתה גורם להתרופפות של כל המסגרת הישיבתית. לכן, או שתשפר את התנהגותך ותתחיל ללכת לישון מוקדם ולקום מוקדם, או שפשוט תחפש לעצמך ישיבה אחרת.

"עברו כמה ימים ואפילו כמה שבועות, והמחזה חוזר על עצמו יום אחרי יום. הבחור לא מסוגל לפקוח עיניים לפני 12 בצהרים. משראיתי שזה המצב, הודעתי לו חד משמעית, שאני דורש ממנו לארוז את החפצים ולעזוב את הישיבה.

"הוא לא היה טיפש, והוא אמר לי שהוא ייגש לרבי, הרב ואזנר זצ"ל, ויגיד לו שהמשגיח זורק אותו מהישיבה, דבר לא הגיוני בעליל בהתחשב בעובדה שהוא בחור בשידוכים וצעד כזה דרסטי עלול להזיק לו מאוד.

"והוא אכן עשה כפי שהזהיר אותי. ניגש למרן זצ"ל, ו'הלשין' עלי. המשגיח רוצה לזרוק אותי מהישיבה.

"הרב ואזנר שאל אותו על מה ולמה, והוא לא כיחד ממנו את האמת והודה שהוא קם מאוד מאוחר וזאת הסיבה.

שחרית, ואט אט הלכו הפעמים הללו והתמעטו עד שבכלל לא ראו אותנו בשחרית בישיבה.

"היתה זו עת רצון, אני לא זוכר אם זה היה בחנוכה או בפורים או ביומא דחדוותא אחר... הבחור ניגש לרבי וביקש ממנו שיברך אותו שיזכה להקים בית נאמן בישראל בקרוב ממש, כי כבר כלתה נפשו מלחכות כל כך הרבה שנים עד שיבוא השידוך הנכון.

"הבחור לא היה טיפש, ובו במקום אמר שהוא מוכן להתחייב לקום ממחר בבוקר כל יום לשחרית בישיבה, אם הרבי מבטיח לו שהוא יתארס בקרוב. הרבי חיך והסכים לעסקה...

"למחרת בבוקר הבחור התייצב כמו חייל, ואחר כך כל יום הוא היה בזמן, עמד על מקומו כשהתחילו את התפילה.

"עברו 30 יום, והוא עדיין לא נושע. הבחור ניגש לרבי ושאל הייתכן? אני עמדתי בחלק שלי, כל יום אני עומד במקום שלי לפני שמתחילים להתפלל. הרבי אמר שבקרוב אני אהיה חתן, וכבר עבר חודש. הרי 'סתם הלוואה לשלושים יום'...

"הרבי התייחס לפנייה שלו ברצינות תהומית. "אתה צודק", הוא אמר לו, "אתה עמדת בחלק שלך בצורה מעוררת השתאות, ואני את החלק שלי עדיין לא קיימת."

"אבל אתה יודע, הרי יש בהלכה כלל שכשביית דין פוסקים לאדם זמן הם נותנים לו 30 יום, ואם הוא לא ציית להם בתוך ה-30 יום, הם צריכים לתת לו 30 יום נוספים. אז גם לי מגיעים עוד 30 יום נוספים כדי לקיים את הצד שלי בעסקה!

"עברו עוד כמה ימים, עוד כמה שבועות, וביום ה-28 או ה-29 של החודש השני, הבחור התארס!!!".

להידבק בראש הישיבה

אבל עם כל היחס המיוחד שלו למושג ישיבה, הוא היה רואה את עיקר הישיבה בדמותו של מי שעומד בראש.

ומעשה שהיה כך היה: פעם נכנס אליו יהודי, והרבי שאל אותו "אצל מי למדת בבחרותך?" ענה לו היהודי שהוא למד בישיבת ויזניץ. "לא שאלתי אותך באיזו ישיבה למדת", אמר לו הרב ואזנר, "אלא אצל מי למדת?".

היהודי לא הבין, מה זאת אומרת, הוא למד בישיבת ויזניץ כלומר אצל כל מגידי השיעורים בישיבה והראש ישיבה וכו'.

"אמר לו הרב ואזנר, אני אגיד לך איך אתה צריך לענות לשאלה שלי. אתה למדת אצל הרבי מוויזניץ! לרבי מוויזניץ יש ישיבה שנקראת ויזניץ, ומי שלומד בה הוא תלמידו של הרבי מוויזניץ."

הנושא הזה היה מאוד חשוב אצלו, כל בחור צריך שתהיה לו דמות של מי שעומד בראש הישיבה, בו הוא צריך להידבק וממנו הוא צריך ללמוד תורה ויראה ומידות טובות. כי כדי להיקרא 'בן ישיבה', צריכים לשמור על סדרי הישיבה, ולהידבק בראש הישיבה.

"השיב לי הרבי זצ"ל, אם אתה תקבל על עצמך לקום מוקדם ולהיות נוכח בתפילה כל בוקר, אני מוכן לדבר עם המשגיח ולבקש ממנו שיוותר לך הפעם.

"הבחור כמובן הסכים מיד לבקשה של הרבי, אבל הרבי אמר לו שזה לא מספיק: "אני רוצה להרוויח עוד משהו... שגם תלך לישון מוקדם! "התשובה שלו היתה שהוא מאוד רוצה, אבל מאחר והוא כבר רגיל לישון בשעות אחרות, הוא לא יכול בתוך יום אחד להירדם בשעה 11 בלילה. זה מדי מוקדם. הוא יתאמץ מאוד לקום כבר למחרת לתפילה, אבל להירדם בלילה הוא יירדם רק אחרי שהשעון הביולוגי שלו ישתנה, ומן הסתם זה ייקח כמה ימים.

"הרבי אמר לו, לך תגיד למשגיח שאני רוצה לדבר איתו, אבל עד שאני לא מדבר איתו, אתה לא חוזר לישיבה. רק אחרי שאדבר עם המשגיח והוא יאשר לך לחזור.

"כמובן שאני קיבלתי עלי את הדין, מי אני שאתווכח עם הרבי? אם הוא מאמין לבחור ומוכן לתת לו עוד צ'אנס, זאת הישיבה שלו.

"כל בוקר, כשאמרו את 'שירת הים', היה הרבי מטייל ברחבי בית המדרש, הוא היה עושה תנועות נמרצות עם הידיים, זה היה מחזה מאוד מיוחד. בזמן הזה הוא גם היה סוקר את התלמידים ובודק מי נמצא ומי לא נמצא.

"הוא הגיע למקום של אותו בחור, ראה שהוא אכן נמצא במקום ונהנה מאוד. למחרת שוב חזר הדבר על עצמו, אבל אחרי שלושה או ארבעה ימים הבחור נעדר.

"הרבי קרא לו, ושאל הכיצד? הרי הבטחת שתבוא בזמן. הבחור הסביר שזה לא ביום אחד וזה מאוד קשה, והוא מתאמץ מאוד, והרבי נתן לו צ'אנס נוסף, אבל למחרת הוא שוב נעדר...

"באותו יום אמר לו הרבי "אני חושב שהמשגיח צודק. כדאי שבאמת תחפש לעצמך ישיבה אחרת". הבחור התחנן על נפשו ואמר שהוא בשידוכים, וזה ממש זיקק לו, והוא לא יוכל לשאת את הבושה ועוד ועוד. אבל הרבי אמר לו: "אתה, על עצמך לא חסת, ואתה רוצה שאנחנו נחוס עליך?". אם אתה מצליח לשכנע את המשגיח שיתן לך צ'אנס נוסף, בסדר גמור, אבל אני כבר לא יכול לעכב בעדו. אולי אתה באמת צריך למצוא לעצמך ישיבה שבה לא מקפידים על כך שבחורים לתפילה בישיבה...".

הבחורים בישיבה ידעו שאם הם זקוקים לברכה

ומידה טובה מרובה. הבחורים בישיבה ידעו שאם הם זקוקים לברכה מאוד מיוחדת מהרבי, אפשר לבקש מהרבי, כשבתמורה לך שהבחור מתחייב לקום מוקדם יותר ממה שהיה רגיל עד כה, הרבי יבטיח לו ישועה הנצרכת לו. וזה כמובן עבד פעם אחר פעם.

"זכורני שהיה פעם מעשה עם בחור כבן 24, שכדרכם של בחורים בגיל הזה גם הוא כבר לא היה מקפיד להופיע בישיבה כל יום בתפילת

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

הישיבה

צדיקים כינו את הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע 'דער מתמיד', ובאמת היה מתמיד גדול, אך הדבר נראה כפלא קצת, דעל צדיקים כאלו שרפי מעלה יאמרו כינוי זה. כי מתמיד הוא תואר הנאמר בדרך כלל על בחור מן השורה המתמיד תמיד בלימודו

דא"ח מכ"ק מרן האדמו"ר מטשערנוביל שליט"א על ההתמדה - המפתח לבוא לכל המדרגות הגדולות

הכשרונות הנצרכים לכך, ואליהם הדברים אמורים. אבל האמת אינו כן, דעמל התורה שייך לכל יהודי ויהודי לפי ערכו, וכל אחד ביכולתו לעמול בתוה"ק, וכל החילוק הנראה בין בעל הכשרונות לזה שאינו כך הוא רק בהצלחה, דיש אדם שמצליח יותר בהיות שיש לו יותר כשרונות, ודבר זה כבר מסור לשמים, ואינו שייך לנו כלל וכלל. וכידוע הווארט שאמרו כמה צדיקים, בהודאה שאומרים 'אנו עמלים ומקבלים שכר, והם עמלים ואינם מקבלים שכר', ולכאורה צ"ב, וכי הם אינם מקבלים שכר עבור עמלם, הלא כל עובד מקבל שכר פעולתו. אלא פירשו דהחילוק הוא, דאילו בדברים גשמיים כל השכר הוא עבור התוצאה, ושני אנשים שייצרו כל אחד שולחן, יקבלו שניהם אותו שכר עבור השולחן שעשו, ואין נפק"מ כמה עבודה השקיע כל אחד בזה, ואף שהאחד טרח כמה ימים, וחבירו המוכשר ממנו השלים מלאכתו בשעות מספר, מ"מ בשכרם שוין המה, כיון שבדברים גשמיים מקבלים רק תמורת התוצאה, ולא על העמל כלל. משא"כ בתורה אינו כן, דהשכר מגיע על העמל, ואין נפקותא האם התוצאה היתה גדולה או לא. וזהו הכוונה אנו עמלים ומקבלים שכר, היינו שהשכר בא לנו על העמל, ואם ישב אדם והתייגע שעה או שעתיים בהבנת דברי הגמרא, ואחר כל זאת לא העלה כלום בידו, מ"מ כל מה שעמל והתייגע, מקבל שכר על כך. וזהו עבודתו של יהודי, דבוודאי אם מצליח בתורה הרי זה מתנה מן השמים, אולם עבודתו היא לעשות הפעולה ולעבוד העבודה, ולזה אין שום שייכות ללמדנים או לכשרונות, אלא לכל אחד כפי אשר הוא. ולמעשה בזמנינו נתרבו המפרשים העושים את התורה יותר

צדיקים כינו את הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע 'דער מתמיד', ובאמת היה מתמיד גדול, אך הדבר נראה כפלא קצת, דעל צדיקים כאלו שרפי מעלה יאמרו כינוי זה. כי מתמיד הוא תואר הנאמר בדרך כלל על בחור מן השורה המתמיד תמיד בלימודו. בדומה לזה מסופר שהרה"ק רבי חיים אלעזר ממונקאטש זי"ע היה פעם בהר הזיתים על הציונים של הקדושים הטמונים שם, וראה שעל מצבת המקובל רבי שלום שרעבי זי"ע, נכתב תואר 'השקדן', והתפלא דאיך יאות לומר תואר זה על הצדיק הגדול קדוש עליון, שכמעט כל ספרי הקבלה מיוסדים על דברי קודשו, ואין חקר לגדולתו, ולתאר אדם כשקדן הוא תיאור שאומרים יותר על אברך או בחור ההוגה בתורה בהתמדה, ומה ראו לכתוב על הרש"ש 'השקדן' דווקא.

אלא אמר הרה"ק ממונקאטש דכנראה שרצו להראות לנו, שמה שהגיע לכל המדרגות הגדולות, הכל התחיל בזה שהיה שקדן בלימודו. ולכן יאות לומר על קדושי עליון תיאור זה, שהוא הפתח לבוא לכל מה שבאו.

והחיד"א באחד מספריו [כמדומני בחיבורו מדבר קדמות] כותב, דמה שרואים שבדורות קדמונים הגיעו למדרגות גדולות מאד, כמו בזמן התנאים והאמוראים, מה שבדורות שלאחריהם אפילו הצדיקים הגדולים כפי הנראה בפשטות לא יכלו להשיג ולבוא לאותן מדרגות גדולות. ומבאר אחד מהטעמים לכך, מפני שהקדמונים הוצרכו להתייגע מאד בתורה, כיון שלא היה להם ספרים, ולמדו תורה שבע"פ מזכרונם, ולכן היו עמלים עד מאד בתורה, ובא להם הדבר ביגיעה גדולה, ויגיעתם בתורה היא שהביאתם למדרגתם הגדולה שזכו לה. [וזה מדבר אף על זמנו, וכ"ש בזמנינו שבכל עת מפרשים התורה יותר, ונעשה הלימוד יותר ויותר קל].

והנה להשיג מדרגות גדולות זהו דבר שעדיין אינו שייך לנו, אך עכ"פ ניתן ללמוד מזה שאם ניתן לזכות למדרגות גדולות ע"י התמדת התורה, בוודאי שלדברים הפשוטים יותר, להתעלות ולהתקדש, בוודאי שכח עמל התורה הוא הפתח וההתחלה שעל ידי כן נוכל לבוא למה שצריך לבוא.

עיקר חשיבות היא לפי העמל ולא לפי ההצלחה

ובפשטות היה אפשר לחשוב, דאין כולם שוין בדבר, ועמל התורה האמור מונח ללומדים הגדולים הנקראים בשמם 'למדנים', ויש להם

קלה שיוכל כל אחד להבינה, אולם אפילו מי שלא הצליח מקבל שכר על היגיעה.

ובמדרש (רבה פרשת קדושים כ"ה, ו') הובא באריכות מעשה באדריינוס קיסר שעבר בשדה וראה יהודי זקן שחוצב חציבות לנטוע אילנות של תאנים, שאלו בן כמה אתה, אמר לו בן מאה שנים, תמה עליו וכי אתה חושב שתהנה מאילנות אלו, השיבו אותו זקן אם יזכני השי"ת אוכל פירותיהם, ואם לא כשם שנתייגעו אבותי בשבילי כך אני מתייגע לבני. וכן אמר שם משה לישראל שיטעו אילנות, והגם שיתכן שלא יוכלו לאכול מפריים כיון שבג' שנים הראשונות הם ערלה, מ"מ הם יעשו את שלהם ויטעו, ואם יזכם ה' יאכלו מהם וכו'. והנה הספה"ק מביתאם דברי המדרש, דמזה נלמד בדומה לכך בעבודת ה', דצריך לעמול ולנטוע, ומה יהא בסופו של דבר, האם יזכה האדם עצמו להנות ממנו, זה כבר דבר שנתון ביד השי"ת, ואם יזכה יהנה מכך, ואם לאו יקבל שכר על היגיעה.

אשרי הזוכה להתייגע בתורה

בירושלים היה חי האי גאון וצדיק רבי ישראל יצחק רייזמאן זצ"ל [היה חבר בבד"ץ העדה החרדית], והיה חסידישער יוד, וסיפר שפעם אחת בימי בחרותו כשלמד בירושלים, ראהו בעל התורת חסד זצ"ל לישב ולהתייגע בתורה, שבהיותו בעל כשרונות חלשים עלה לו הדבר ביגיעה רבה, והתורת חסד היה מגדולי הגאונים בפולין, ותלמיד הצמח צדק, [ובסוף ימיו עלה לדור בירושלים], והיה מפורסם בהיותו מהראשים החזקים ביותר במקומו בלובלין, ונענה ואמר לו דממש מקנא בו שמת"יגע כ"כ, שהוא בהיותו בעל כשרון אדיר בא לו כל הלימוד בלא צורך להתאמץ הרבה על כך, 'די גאנצע תורה איז איהם אריין געלאפן און קאפ', ופשוט שמקנא הוא בזה שצריך לעמול כ"כ להבין התורה.

הכוחות הניתנים לחפץ באמת לזכות לתורה

ואכן התורה שייכת לכולם בשווה הן למי שהוא בעל כשרון, והן למי שאינו בעל כשרון. ולמעשה עומדים אנו כבר קודם חג מתן תורה, ואספר עובדא ששח אותה הרה"ק רבי יהושע מבעלזא זי"ע, שכידוע בשלושת ימי הגבלה עושים ישראל הכנה דרבה לקבלת התורה ע"י לימוד התורה. ובימים ההם היה נהוג שכל בעלי אומניות סוגרים חנויותיהם ומתאספים בימים אלו ללמוד בצוותא בביהמ"ד.

וסיפר הרה"ק מבעלזא שפעם [חצי דור או דור לפניו], נכנס יהודי לביהמ"ד בשלושת ימי הגבלה, וראה את כולם יושבים והוגים בתורה, והוא כבר היה אדם מבוגר אך לא היה לו שום מושג בלימוד התורה, וכשנוכח לראות זה המחזה, איך שכולם עזבו כל עסקיהם ובאו ללמוד, נשבר רוחו בקרבו, מרוב קנאה שהוא אינו יודע ללמוד, וחשב בנפשו וכי אני איני יהודי, והאם אין לי חלק בתורה שנתן השי"ת לכל איש ישראל, ובשעה זו נמלך בדעתו והחל ללמוד באופן חזק מאד, להשלים כל מה שחסר לו, וסיים הרה"ק מבעלזא ואמר, דכהיום יש אצלי בביתי חיבור בתורה שעשה אותו אדם. דכשיהודי חפץ באמת בכך מסייעים אותו מן השמים.

יתר על כן, יש מאמר חז"ל שכאשר האדם עמל ומתייגע נותנים לו כוחות חדשים, דהיינו שאפילו שמתחילה כשנולד לא היה בעל כשרון, מ"מ ע"י יגיעה ותפילה מקבל כוחות חדשים ממש מן השמים.

נמצא דיגיעת התורה אמורה אצל כולם בשווה. ואדרבא יתכן דאם זה שאינו בעל כשרון ירפה מעבודתו, תגדל התביעה עליו, דהרי אצלו היה מונח כח גדול של יגיעה שיכול להתנהג בו לפי מצבו, ולהתעלות הרבה על ידי כן.

התורה היא המזון הרוחני בגן עדן

וגודל שכר וזכות הלומד תורה כבר מובא במקובלים, וכן איתא בספר בני יששכר, דע"י המצוות שעושים בזה העולם נעשה לבוש וחלוקא דרבנן לעוה"ב בגן עדן, והמזון שיש שם בעולם העליון הוא מהתורה שלמדו בעוה"ז. ואיך נראה מי שיש לו רק לבוש ואין לו מזון. 'דער תורה איז דאך דער מזון הרוחני און גן עדן'.

וענין זה שאמרנו שהעמל שוה אצל כל איש ישראל בין קטן בין גדול, מתייחס ג"כ לשאר ענייני העבודה, כגון תפילה, דתפילה נקרא שעת קרבא, דצריך להלחם עם היצר כדי להתפלל כראוי, וזה אינו בבעלי מדרגות בלבד, אלא אף באופן הפשוט ממש, לכונן פירוש המילות וכוונת השמות באופן הפשוט, כשיהודי מתייגע בזה הדבר חשוב מאד מאד, ואף שלא עלה בידו לזכות לגישמאק הגדול של התפילה, מ"מ עצם הדבר שחפץ בכך ועשה את אשר היה בכוחו, יש לכך חשיבות גדולה, וכאמור דבשמים אין נותנים שכר על התוצאה, אלא על העמל, און מ'דארף זיך כסדר איין חזר'ן די זאך.

(מתוך שיחת קודש לבחורים - נדפס בקונטרס "אורחות חיים", סיון תשע"א)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

המוקד לבני הישיבות מיוסדו של אריזון יאחינו
הישיבה

הצלחת על תכולתה התהפכה על הרצפה ובמקום נקוותה שלולית של מי מרק עם ירקות שלוקים ואטריות רכות... ראה אחד הבחורים, החליט למחול על כבודו הלך להביא סמרטוט ומגב, ובעוד כל השאר מסתכלים ולא מזיזים את אצבעם כדי לסייע

שיחה מפי כ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה', על חשיבות ההסתכלות הנכונה, כתנאי בסיסי לצמיחה רוחנית

יוחנן וסרמן

כשהוא שמע שה'שלוש בית' בבית אמו התערער, כי אביו החורג רוצה אותו כחתן לבתו ואמו של החפץ חיים טענה שהוא יכול לקבל שידוך הרבה יותר מוצלח, נענה החפץ חיים על אתר ואמר שהוא מוותר על הכל, ובלבד שלא תיפול קטטה בין אמו ובין בעלה. לימים סיפר החפץ חיים עצמו שהוא חשב שהוא מוותר ויתור גדול למען השלום ולמען אמו, אבל בפועל הוא זכה בזכייה עצומה, כי כל חבריו העילויים והמתמידים שאכן קיבלו שידוכים 'טובים', התחתנו עם בנות עשירים שהורגלו לחיי מותרות ותפנוקים, והבעלים שלהן נאלצו בהמשך לצאת ולשלוח ידם במסחר כדי להעניק להן את מה שהורגלו לו, ואילו רעייתי, כך אמר החפץ חיים, היא מסתפקת במה שיש, ואינה מפונקת, ויוצאת בעצמה לעבוד בחנות שפתחה כדי לפרנס אותי, וכך נתנה לי לשבת וללמוד ולכתוב את ספרי הרבים. ולולא דמסתפינא, אני הקטן רוצה להוסיף על דברי קדשו של מרנא החפץ חיים, שבזכות אותו ויתור עצום, הוא זכה לא רק לכתוב את ספריו הקדושים, אלא הוא גם זכה שהם יתקבלו בכל תפוצות ישראל, וכיום אין בית יהודי שאין בו 'משנה ברורה' וחפץ חיים'. זה שכרה של ההסתכלות נכונה, של מי שעינו לא הטעתו, ושידע ש'הטוב ביותר' אינו מסתתר בעושר וכבוד, אלא במידות טובות, בויתור למען הזולת, בהסתפקות במועט!

המנקה הגאון

זכורני בימי חורפי, בישיבה בה למדתי אירע פעם שבהפסקת

לרגל הוצאת עלון 'מעלה מעלה' לבחורי החמד תלמידי הישיבות הקדושות, פנינו לשחר את פניו של כ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א, ושמענו מפיו כמה וכמה סיפורים ועובדות נפלאות, שיש בהם כדי ללמד בינה ודעת לכל אדם, ובמיוחד לבחורי הישיבות המתמודדים עם לחצים חברתיים והשפעה חברתית חזקה מאוד, ולעתים עלול הדבר לעוות את צורת ההסתכלות שלהם על העניינים השונים בחיי היום יום.

הדברים נשמעו מפי האדמו"ר, והובאו עם שינוי עריכה קלים, לאחר תרגום ללשון הקודש:

מסופר שפעם בא יהודי נכבד ונשוא פנים אל מרנא החפץ חיים הקדוש זיע"א, והשיח את לבו שיש לו בן שהגיע לפרקו, בחור כליל המעלות בר אוריין ובר אבהן, ומחפשים לו עכשיו שידוך בהתאם.

נענה החפץ חיים ואמר לו: הנה בביתי יש נערה בת טובים, חרוצה מאוד, היא עובדת ומנקה ומכבסת ומנהלת את כל משק הבית בחריצות יתירה, ובמיוחד היא התברכה במידות טובות ובראת שמים יוצאת דופן, ומעולם לא שמעו אותה מדברת לשון הרע חלילה. היש לך שידוך מוצלח מזה לבחור כליל המעלות???

אותו יהודי נעלב עד עמקי נשמתו: "אני אומר לכם שהבן שלי הוא בחור כליל המעלות ושהוא בא ממשפחה מאוד מכובדת ואתם מציעים לי עובדת ניקיון???"

אמר לו החפץ חיים: "אני אומר לך שהיא אינה מדברת לשון הרע, ואתה אומר שאתה מחפש נערה ממשפחה מכובדת???"

הסיפור הזה מקפל בתוכו את תמצית העניין של 'ההסתכלות נכונה'. אותו יהודי נכבד ונשוא פנים מחפש לבן שלו שידוך טוב, הוא רוצה עבורו את הטוב ביותר, אבל הוא טועה לחשוב שהטוב ביותר נמצא במשפחה מכובדת או בנדוניה עם הרבה כסף. החפץ חיים בעיני הבדולח שלו ובשכלו הזך והישר ידע ש'הטוב ביותר' עבור בחור כליל המעלות זה להתחתן עם נערת פשוטה וחרוצה, יראת שמים ובעלת מידות טובות! כל השאר לא חשוב.

והחפץ חיים הקדוש לא היה רק בבחינת 'נאה דורש', אלא גם בבחינת 'נאה מקיים'. שהרי הוא עצמו היה אחד מהעילויים של עולם הישיבות באותו דור, הוא למד בוויילנא והציעו לו הצעות שכללו נדוניה גדולה ומשפחה נכבדת עם נערות משכילות ומוצלחות, אבל

"חשבתי לעצמי, הרי כמה זמן השקעתי? השיחות לא נמשכו שעות ארוכות, כמה דקות בכל פעם, אם הייתי מרכז כל השיחות הללו יחדיו ומנסה לומר כמה היה לוקח איש מקצוע על ניהול השיחות הללו במשך זמן שכזה, אני חושב שהוא היה מגיע לסכום של 400 דולרים לכל היותר"

אם המעשים שלנו ישרו בעיני אנשים העקומים האלו, כנראה שגם המעשים שלנו לא כל כך ישרים. וכן להיפך, אם האנשים הישרים מקללים אותנו כביכול, כנראה שאנחנו טועים בדרך. אנחנו צריכים שיברכו המברכים ושיקללו המקללים, ואז אנחנו נדע שאנחנו נמצאים במקום הנכון.

הבחור הזה שעליו אני מדבר, הוא לא התייחס ל'מקללים'. הם צעקו עליו ואמרו לו שזה לא בסדר, אבל הוא התעלם. הוא רצה שהבחורים עם השכל הישר ועם המידות הטובות שהם יברכו אותו, ולא הבחורים שדואגים לכבוד התורה רק כדי לתרץ את העצלנות שלהם.

\$10,000 בהפתעה

בתוך הדברים סיפר לנו האדמו"ר נעשה נפלא שממחיש את מהותה של השגחה פרטית ואת העובדה שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה. "היה זה לפני כמה שנים", מתאר האדמו"ר, "ישבתי בפאתי היכל ישיבת 'אור שמח', ועיינתי בספר כלשהו. ניגש אלי בחור, מתלמידי הישיבה, וביקש להיוועץ בי.

"סגרת את הספר, והתפנית להאזין לכל היוצא מפיו. הבחור שטח בפני את קורותיו וסיפר לי שהוא יתום ל"ע, הוא שיתף אותי בלבטים שיש לו בעניין מסוים, ואני יעצתי לו בחמלת ה' עלי את מה שהיה

הצהרים לקח אחד הבחורים צלחת מרק עם אטריות וירקות, נכנס עמה לבית המדרש ואכל שם לבדו. אירע מה שאירע, והצלחת על תכולתה התהפכה על הרצפה ובמקום נקוותה שלולית של מי מרק עם ירקות שלוקים ואטריות רכות...

הסתיימה הפסקת 'בין הסדרים', בית המדרש התמלא מפה לפה, והשלולית עוד נמצאת שם, באמצע בית המדרש, ובחורים עוברים ושבים, וכמעט דורכים בפנים.

ראה אחד הבחורים שעוד מעט ידרכו בפנים וכל בית המדרש יתלכלך, החליט למחול על כבודו הלך להביא סמרטוט ומגב, ובעוד כל השאר מסתכלים ולא מזיזים את אצבעם כדי לסייע, הוא ניקה את הלכלוך לכבוד התורה ולכבוד בית המדרש.

עמדו שם בחורים ואמרו לו שיימנע מכך: "זה לא כבוד התורה", אמר לו אחד מהם, "הרי אתה בחור ישיבה, ויש כאן גויים שזה תפקידם לנקות, צריך לקרוא להם ולצוות עליהם שינקו".

אבל הבחור ידע שעד שיבואו הגויים ייקח זמן ובינתיים בית המדרש יתמלא בכלוך.

הבחורים ניסו להניא אותו, שאין זה לכבודו של בחור ישיבה, ושמי ששפך הוא זה שצריך לנקות ועוד כהנה וכהנה, אבל הוא לא שעה לדבריהם, סיים לנקות, והתיישב ללמוד.

עברו מאז לא מעט שנים. אני יכול להעיד שאותו בחור שניקה את בית המדרש, הוא היה אז בחור בינוני. לא היו לו כישרונות מיוחדים והוא גם לא היה המתמיד הכי גדול בישיבה. אבל היום הוא אחד מחשובי הרבנים בארה"ב. וכל כך למה? בגלל שהוא עשה מה שצריך לעשות, ולא שת לבו ללחצים חברתיים וכדו'.

שמעתי פעם ווארט מיהודי מבוגר, שסיפר לי שהוא למד אחרי השואה אצל הגאון רבי אליהו מאיר בלוך זצ"ל, ראש ישיבת קליבלנד. כשבא להיפרד ממנו בשנת תש"י, אמר לו רבי אליהו מאיר וארט מאוד חזק:

הקב"ה אומר לאברהם ע"ה, "ואברך מברכך ומקללך אאור". הפשט הפשוט הוא שהקב"ה יברך את מי שמברך את אברהם אבינו, ויקלל את מי שיקלל את אברהם אבינו.

אבל רבי אליהו מאיר אמר ביאור על דרך הדרוש: הקב"ה בירך את אברהם אבינו שיברכו אותו אלו שצריכים לברך אותו, ושאלו שצריכים לקלל אותו - שהם יקללו אותו.

למה הכוונה? יש אנשים שאנחנו יודעים שהם אינם הולכים בדרך הישר, ולפעמים אנחנו רוצים למצוא חן בעיניהם, שהם יברכו אותנו ולא יקללו אותנו. אבל האמת שזה צריך להיות הפוך, אם מי שאינו הולך בדרך הישר מתחיל לברך אותנו, זה סימן שמהו אצלנו לא בסדר. אנחנו צריכים לבדוק איפה טעינו.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

את עריו, גם אם הפלוגות מופרדות זו מזו וכל אחד יורה ומשתמש בכלי נשק אחר, כולם מבינים שהמטרה היא לפגוע באויב ככל האפשר ולהימנע כמיטב היכולת מפגיעה בצד שאליו משתייך החייל עצמו, כך אפשר להשיג את המטרה.

"כך גם אני. הרי אני רוצה ללמוד תורה ואיני רוצה לבטל את זמני, אבל אני גם רוצה לשמח יתומים, ולגמול חסד עם הזקוקים לחסד. לכן צריכים לראות מה המטרה? המטרה היא לעשות רצון ה', ורצון ה' הוא שאני אתייחס לאותו בחור ואשמע את אשר על לבו. "ואכן כך עשיתי והמשכתי לשמוע אותו ולשוחח עמו והוא המשיך לעשות הפוך מהעצות שיעצתי לו..."

"כחודש וחצי אחרי אותה החלטה שגמלה בליבי, צלצל הטלפון שלי ועל הקו היה יהודי אמריקאי ששאל אותי אם הוא היהודי הזה שמשקיע ביתום שלומד ב'שיבת אור שמח'. אמרתי לו שכן, והוא אמר לי שמאחר והוא קרוב לאותה משפחה ופוקח עינו על הבחור היתום הזה, הוא רוצה להודות לי מקרב לב על כך שאני מקדיש לו מזמני, כי השיחות האלו מאוד מחזקות את הבחור ומשמחות אותו. "היהודי האמריקאי ביקש את כתובתי, וכעבור זמן מה הוא שלח לי מעטפה ובה סכום נכבד של עשרת אלפים דולרים..."

"חשבתי לעצמי, הרי כמה זמן השקעת? השיחות לא נמשכו שעות ארוכות, כמה דקות בכל פעם, אם הייתי מרכז כל השיחות הללו יחדיו ומנסה לומר כמה היה לוקח איש מקצוע על ניהול השיחות הללו במשך זמן שכזה, אני חושב שהוא היה מגיע לסכום של 400 דולרים לכל היותר.

"אבל כשהיודי מחליט לעשות דבר טוב, להקריב מעצמו למען הזולת, כי הוא מגיע למסקנה שזה מה שהקב"ה רצה ממנו עכשיו, חזקה על הגומל לחייבים טובות, שהוא כבר ימצא את הדרך לשלם למי שעושה את רצונו בכפל כפליים מאוצרו הטוב".

נראה לי נכון לייעץ. הבחור הודה לי בחום, קם ממקומו ופנה לדרכו. "אחרי ימים אחדים שוב הגיע הבחור ואמר לי שאם אני יכול, הוא ישמח להתיעץ איתי על עניין אחר. שאלתי אותו כיצד הסתיים העניין שעליו דיבר עימי בפעם הקודמת והוא השיב שהוא לא נהג כמו שיעצתי לו, אלא עשה את ההיפך הגמור, אבל עכשיו יש לו עניין אחר שהוא רוצה להתיעץ עליו.

"וכך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים, הייתי מיעץ לו והוא היה חוזר אחרי כמה ימים או שבועות ומספר לי שבפעם הקודמת הוא עשה את ההיפך הגמור ממה שיעצתי לו, ובכל זאת הוא רוצה להתיעץ עמי שוב..."

"לאחר שראיתי שכך הם פני הדברים", מספר האדמו"ר, "אמרתי בליבי מה לי כי אבטל את זמני בשיחה עם בחור שבכל פעם עושה ההיפך ממה שאני מיעץ לו? אם הוא מסתדר בסופו של דבר בכוחות עצמו, אשריו ואשרי חלקו, יהי לו אשר לו ויניחני לנפשי להקדיש את הזמן הזה לעסק התורה... למה לי לבטל תורה כדי להעביר את זמנו?"

"לאחר מחשבה נוספת אמרתי לעצמי, הרי הבחור הזה הוא יתום. הוא בא לשוחח עימי כי הוא זקוק לאוזן קשבת. ומה בכך אם הוא אינו שומע בקולי? לפחות יש לו נחת רוח וחיזוק מזה שאני מקשיב לו ושואני שותף בצערו ובלבטים האופפים אותו. וכי על כגון דע לא אמרה תורה "אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך"?"

"נזכרתי בדברי ה'שם משמואל', שכותב שכמו במלחמה בין עמים, כשיוצאים למלחמה הרי משתתפים בה חיילים מחילות שונים ומפלוגות שונות, ויש ממש אנדרלמוסיה ונפגעים והרוגים ל"כ, ויורים מצד לצד, איך הם מצליחים בכלל לכבוש ולהשיג משהו? "אלא מה? לפני שיוצאים למלחמה עושים תוכנית אסטרטגית וקובעים מטרה. אם היעד הוא ברור, להרוג בחיילי האויב ולהחריב

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

אני רוצה לדעת את כל התורה כולה, בבלי, ירושלמי ספרא וסיפרי, שו"תים וחסידים ספרים. הכל אני רוצה לדעת, אבל זה לא אומר שאני לא שש ושמה עם דף אחד שלמדתי ועם תוספות אחד שהצלחתי להבין. ב"ה זכית להבין את השאלה של הגמרא? תשמה, תהיה מאושר

הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א, רב בית המדרש 'היכל צבי' - צאנו בירושלים, מסביר בדרוש נפלא, מה הן התכונות הנדרשות כדי להפוך לתלמיד חכם מופלג

יעקב א. לוסטיגמן

הרי עם הכסף הרב של אביה הוא בוודאי יכול היה לקחת לה חתן תלמיד חכם מופלג.

דברים שאנחנו לא מבינים

לפני שניגש לתשובה, אני רוצה להקדים הקדמה חשובה ונחוצה. רבי עקיבא היה קודש קדשים. הגמרא במנחות אומרת שכשעלה משה למרום לקבל את התורה הקב"ה אמר לו "אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות", וכשמשה רבינו ביקש הקב"ה הראה לו את עקיבא בן יוסף וחלשה דעתו של משה עד שאמר לקב"ה, "יש לך אדם כזה קדוש ונורא ואתה רוצה לתת את התורה על ידי???"

אין לנו שמץ של השגה בעוצם גדלותו וקדושתו של רבי עקיבא, ואלמלא גמרות מפורשות הן לא היינו מעזים לדבר בכלל על מי הוא היה ומה היו מעשיו, אבל הגמרות כתובות הן, והן ניתנו לנו כדי שנלמד מהן הלכה למעשה.

אחרי ההקדמה הזאת, אנחנו יכולים לחזור לשאלת ששאלנו, מה ראתה רחל ברבי עקיבא, אילו מידות מיוחדות היא מצאה בו שהחליטה להתחתן אתו למרות שבאותה עת הוא עוד היה עם הארץ?

בשיחה עם הגר"ח שמרלר אנחנו שומעים מפיו כי כל אדם צריך שיחזיק באמתחתו שני מאגרים בלתי נדלים: באחד מהם אנחנו צריכים להחזיק שאיפות גבוהות ועצומות, ובשני אנחנו צריכים להחזיק תכונה של 'הסתפקות במועט'.

את הדברים הוא מסביר כדלהלן: "שאלו פעם את מרן החזון איש זצ"ל, למה הוא נאבק כל כך נגד הפשרנים. הם הרי לא מחללים שבת, הם לא עוברים על איסורי תורה ברגל גסה. הם קצת מתפשרים על המסורת. מה כל כך נורא? הרי יש אנשים שמצבם הרוחני גרוע הרבה יותר... הפשרנים הם בסך הכל בינוניים. נו, להיות בינוני זה כזה גרוע?"

השיב החזון איש שלהיות בינוני זה טוב, אם רצית להיות מושלם. אדם ששואף להיות צדיק ולא הצליח להגשים את שאיפתו ונמצא במצב שהוא בינוני, זה דבר מתקבל על הדעת. אבל זה חייב להגיע ממקום של שאיפה למציאות ולשלמות.

אבל אדם ששואף להיות בינוני, לשם מגמתו וזאת פסגת שאיפותיו, להגיע ל'מקום טוב באמצע', זה אדם שהוא טרף, הוא לא בינוני... ולכן אני נאבק בפשרנים בכל תוקף."

בהקשר זה אני רוצה לומר ווארט נפלא ששמעתי מהמחזותן שלי, הגאון רבי ברוך שטרנבוך שליט"א, רב קהילת חסידי ויזניץ באלעד. ידועה הגמרא בכתובות סב ע"ב, שמספרת שרחל בת כלבא שבוע ראתה ברועה של אביה, עקיבא, "דהוה צניע ומעלי", היא ראתה בו מידות טובות ולכן שאלה אותו אם הוא יסכים ללכת ללמוד תורה במידה והיא תתחתן איתו, ומהרגע שהוא הסכים היא התחתנה איתו ולאחר מכן הלך ללמוד תורה ונעשה רבי עקיבא, מגדולי התנאים.

לכאורה זה סיפור תמוה מאוד. וכי חסרים רועי צאן שיש להם מידות טובות, האם רחל בת כלבא שבוע היתה בוחרת בכל אחד מהם להתחתן אתו? היא קיבלה על עצמה להתחתן עם הארץ כדי לעשותו תלמיד חכם והלכה לחפש עם הארץ עם מידות טובות? מה היא ראתה ברבי עקיבא דווקא שהיא החליטה לצאת לכזאת פעולה נועזת וגם מסוכנת, כשהיא מוותרת על כל העושר של בית אביה, בתקווה שבעלה החדש באמת יעמוד בדיבורו ויהפוך לתמיד חכם?

התשובה טמונה לא רק בזה שרחל ראתה שיש בו מידות טובות, אלא היא ראתה שיש בו מידות ספציפיות מאוד מיוחדות, כפי שנבאר בהמשך.

הגמרא במסכת שבת דף קכז ע"ב, מספרת: "מעשה באדם אחד שירד מגליל העליון ונשכר אצל בעה"ב אחד בדרום שלש שנים. "ערב יוה"כ אמר לו תן לי שכרי, ואלך ואזון את אשתי ובני. אמר לו (בעל הבית) אין לי מעות. אמר לו תן לי פירות, אמר לו אין לי. (אמר לו) תן לי קרקע - (השיב בעל הבית) אין לי, תן לי בהמה, (השיב) אין לי, תן לי כרים וכסתות! אין לי..."

"הפשייל (הפועל) כליו לאחוריו, והלך לביתו בפחי נפש..." "לאחר הרגל, נטל בעה"ב שכרו בידו, ועמו משוי ג' חמורים. אחד של מאכל, ואחד של משתה, ואחד של מיני מגדים, והלך לו לביתו (של הפועל) אחר שאכלו ושתו, נתן לו שכרו.

"אמר לו (בעל הבית לפועל) בשעה שאמרת לי תן לי שכרי, ואמרת לי אין לי מעות, במה חשדתי? (השיב הפועל) אמרתי שמא פרקמטיא בזול נזדמנה לך ולקחת בהן..."

"ובשעה שאמרת לי תן לי בהמה ואמרת לי אין לי בהמה, במה חשדתי? (השיב הפועל) אמרתי שמא מושכרת ביד אחרים.

"בשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרת לי אין לי קרקע, במה חשדתי? אמרתי שמא מוחכרת ביד אחרים היא.

"ובשעה שאמרת לי אין לי פירות במה חשדתי? אמרתי שמא אינן מעושרות.

"ובשעה שאמרת לי אין לי כרים וכסתות, במה חשדתי אמרתי שמא הקדיש כל נכסיו לשמים!"

"אמר לו (בעל הבית לפועל) העבודה, כך היה! הדרתי כל נכסי בשביל הורקנוס בני שלא עסק בתורה, וכשבאתי אצל חבירי בדרום התירו לי כל נדרי. ואתה כשם שדנתני לזכות, המקום ידין אותך לזכות."

מידות מנוגדות זו לזו

על הגמרא הזאת במסכת שבת, אומר ה'שאלות', שאותו פועל שדן את בעל הבית לכך זכות, היה לא אחר מרבי עקיבא, לפני שנעשה תלמיד חכם, ולפני שנעשה רועה אצל כלבא שבוע.

מהסיפור הזה אנחנו לומדים שרבי עקיבא היתה טבועה בו באופן חזק במיוחד המידה של הסתפקות במועט. הוא עבד שלוש שנים!!! הוא כבר תכנן לקבל סכום כסף הגון ולחזור הביתה ולהתפרנס ממנו במשך מספר שנים, אבל כשהוא בא לבקש את הסכף, התברר לו שבעל הבית לא יכול לשלם לו.

מעבר לעובדה שרואים מכאן שהוא היה דן כל אדם לכף זכות באופן מבהיל ונורא, אנחנו גם רואים שהוא לא כעס, הוא לא ניסה לקחת בכח את שכרו, הוא קיפל את הציוד ושב לביתו בפחי נפש בלי להתלונן!!! הסתפקות במועט!

מצד שני, אדם שמסתפק במועט, עובד שלוש שנים? שלוש שנים של עבודה פיזית קשה, רק בשביל כסף?

יתירה מזאת, בגמרא בנדריים בדף נ' ע"א אנחנו רואים דבר נפלא, אחרי שהתחתנו רבי עקיבא ורחל אשתו, הם ישנו על גבי תבן! הם הגיעו לכזאת רמה של שפלות ועניות, עד כדי כך שמשמים שלחו להם את אליהו הנביא שנדמה לאדם המבקש מעט קש לאשתו שילדה תינוק, ואין להם קש להשכיב אותה, ורבי עקיבא אמר לרעייתו, הנה המצב שלנו טוב, יש אנשים שאפילו תבן אין להם...

ומה אומר רבי עקיבא לאשתו, בשעה שהם יושבים על קש ותבן? כשיהיה לי כסף בעזרת ה', אני אקנה לך 'ירושלים דדהבא', הגמרא בשבת נט מבארת שזה היה 'כלילא דדהבא', כלומר כתר מזהב.

אם נעמיק בזה מעט נגלה שמדובר בשיא העושר וההרווחה. הרי לא קונים כתר מזהב לאשה שלבושה בבגדים פשוטים ובלויים וישנה בלילה על קש ותבן, כדי להתעטר בכתר של זהב צריכים לגור בבית יפה, עם רהיטים יפים ועבדים ומשרתים ובגדי מלכות ואחרי שכבר משיגים את כל העושר הגדול הזה, אפשר גם להגיע אל השיא, ולקנות כתר מזהב.

כלומר רבי עקיבא יושב על קש ותבן, אין לו כלום! ועל מה הוא מדבר? על זה שבעזרת ה' יהיה לו עושר אגדי והוא יוכל לקנות לאשתו כתר מזהב.

האם זאת הסתפקות במועט? הרי יש כאן תכונה חזקה מאוד של שאפתנות. הוא רוצה להשיג את הכל, להגיע לשיא. הוא לא מסתפק בפחות מכתר של זהב?

שילוב נפלא של שתי התכונות

זה הפשט בגמרא שהזכרנו בכתובות, שהוא היה 'צניע ומעלי', היא ראתה בו שיש לו את שתי התכונות הללו המשולבות זו בזו בצורה נפלאה. מצד אחד הוא צנוע, הוא מסתפק במינימום הנדרש. הוא שוכב על קש ותבן וזה לא מפריע לו לשמוח, הוא עובד שלוש שנים ולא מקבל את שכרו, ובמקום להתלונן ולזעוק חמס, הוא מלמד זכות על בעל הבית והולך לביתו בפחי נפש.

מצד שני, הוא לא מסתפק בתבן וקש, הוא לא מסתפק אפילו לא בבית רגיל עם מיטה נורמלית. לא ולא, הוא רוצה ארמון, עם כתר מזהב. זאת אומרת שהוא החזיק בשאיפות גבוהות מאוד, אבל זה לא הפריע לו לשמוח במה שיש לו בינתיים.

זה בדיוק מה שצריך כדי להיות תלמיד חכם. להסתפק במה שיש, לשמוח עם מה שיש, אבל בה בעת לחתור ולשאוף להגיע אל שיא השלמות. אני רוצה לדעת את כל התורה כולה, בבלי, ירושלמי ספרא וסיפרי, שו"תים וחסידישע ספרים. הכל אני רוצה לדעת, אבל זה לא אומר שאני לא שש ושמח עם דף אחד שלמדתי ועם תוספות אחד שהצלחתי להבין.

ב"ה זכית להבין את השאלה של הגמרא? תשמח, תהיה מאושר. אל תהיה מדוכא מזה שיש לך עוד מאות אלפי שאלות בגמרא, שעדיין לא זכית להבין. מצד שני, אל תסתפק במה שכבר למדת, תשמח שמחה גדולה ובה בעת תשאף לדעת הכל! הכל! בלי לוותר על כלום!

בער'ל חברו של שעפטייל-זוסיא התפלא יחד עם כל חבריו לשיעור על הצלחתו של שעפטייל-זוסיא. אך יותר מכל, סקרן אותו איך באמת זה יכול להיות. איך שעפטייל-זוסיא זוכר את כל הלימוד? בערל החליט לפנות אליו: "ספר לי את הסוד. איך אתה מצליח?"

סוד סיפור ההצלחה של שעפטייל-זוסיא שלא שויך לקבוצת העילית שבחבורה. אף אחד לא הצביע עליו כבעל כשרונות יותר מהמצוי. אפילו ברשימת המתמידים לא היה נכנס

מאת: הרה"ח אהרן כהן

תלמידי שיעור ב' בישיבת שמחת התורה לא ידעו את נפשם. החכמים שבחבורה ניסו לנחש ולומר סברות אבל שום דבר לא נשמע כהסבר משכנע.

כלל יש בכל שיעור את כל הסוגים. יש את הרגילים; בחורים שמשתדלים לעמוד בסדרי הישיבה, עומדים בדרך כלל בהספקי זמני הלימוד. לעומתם יש את המצוינים המתאמצים בכל כוחם לנצל את הסדרים ורואים ברוך השם חיל בלימודם כשהתוצאה ניכרת לעין כל בבחינות וכדו'. לידם יש אלו אשר זכו למתנת שמים ובורכו בכשרונות מיוחדים שביחד עם שקידתם בלימוד מצליחים הם מעל ומעבר לנורמה.

שעפטייל-זוסיא לא שויך לקבוצה העילית שבחבורה. אף אחד לא הצביע עליו כבעל כשרונות יותר מהמצוי. אפילו ברשימת המתמידים לא היה נכנס. לא שעומד הוא תדיר ליד מכשיר המים הקרים, אך מכאן ועד להכתרתו כמתמיד החבורה עדיין היה מרחק ניכר.

אך ההפתעה בסיום השנה שעברה, הפתיעה את כולם ובגדול. כבהרבה ישיבות גם בישיבה דגן מתקיים לקראת סיום השנה מבחן כולל על כל הנלמד כל השנה בישיבה. כשהמשגיח בישיבה היה שם את כובד משקלו במבחן זה. על פיו היתה הטענה הניצחת "בחור שלא ניגש לבחינה שכזו, מבחינתי קיבל לחינם מיטה בישיבה." כך או כך. כולם ידעו; במבחן שכזה כולם ללא יוצא מהכלל, ממלאים לפחות את שם הנבחן. כשאחר כך, ממשיכים כולם לנסות לדלות מהראש כמה שיותר תשובות לשאלות, גם מהחומר שלא זוכרים כל כך.

עם סיום השנה היו מתאספים כל צוות הישיבה יחד עם כל הבחורים למסיבה של מצווה כשבשילוב ההתרגשות הטבעית עם סיום הלימוד בישיבה או לקראת עלייה לשיעור הבא, היו כולם מצפים ומחכים לשמוע את גובה הציון במבחן המסכם.

ואז זה קרה. שעפטייל-זוסיא הפתיע את כולם. מבין כל תלמידי שיעור א' היה זה דווקא שעפטייל-זוסיא שקיבל את הציון הכי גבוה בשיעור.

משהו כאן לא בסדר. היה כאלו שכבר המהמו מתחת לשפתם כנותנים להבין, שיודעים הם מה שלא כולם יודעים. אך חדי עין שהציצו (ברשות) לתוך המבחן ידעו לנכון לומר שהכל מלא. הבחור פשוט מילא את כל המבחן!

כעת עם סיום שיעור ב' היו כבר כאלו שזמזמו בחיוך קונדסי. בשנה שעברה הצליח לו לשעפטייל-זוסיא. נראה מה יהיה השנה. כאומרים, זה לא יקרה שוב. בטח יהיו כעת כאלו שיעקפו אותו, ובצדק רב.

עם חלוקת המבחנים, התחמק שעפטייל-זוסיא מחבריו הסקרנים. אך הכרת פניו ענתה בו שהוא לא מאוכזב, כך שבצירוף עדות נאמנה של בחור שטען בהן-צדקו שראה בעינו את רשימת הציונים לצד מכונת הצילום גילתה את הכל. שעפטייל-זוסיא הצליח שוב. לא יענק'ל. לא יוסל. ולא בנימין. שעפטייל-זוסיא. כן דווקא הוא הצליח שוב, ובגדול.

ימי בין הזמנים סחפו את כולם. בימים שכאלו כולם עסוקים בעניינים אחרים, כך שאף אחד כבר לא דש ודן בנושא המסתורי. אז הגיע זמנו של בער'ל.

בער'ל חברו מנוער של שעפטייל-זוסיא התפלא יחד עם כל חבריו לשיעור על הצלחתו של שעפטייל-זוסיא. אך יותר מכל, סקרן אותו

טייערע ברידער, הרבה מאוד ניתן ללמוד מסיפור נפלא ומרגש זה. על כוח הרצון שאין כמותו להכריע כל אתגר וקושי, על כך שאף פעם לא מאוחר לעלות על העגלה, לעזוב הכל ולהיתפס בחבלי אהבה בעמל תורתנו הקדושה

טוב אחד בצער ממאה שלא בצער

אמר ראש הישיבה. "הבה נעשה חשבון. באבות דרבי נתן כתוב שפעם אחת בצער שווה יותר ממאה פעמים שלא בצער. אמת ויציב כי המתמיד הלז לומד ארבע עשרה שעות ביום, אך זה בא לו בקלות יחסית. הוא מוכשר, אוהב ללמוד והוא נהנה מכל רגע. לעומתו, אתה כשאתה לומד ארבע שעות בשיא המאמץ, הרי זה ארבע שעות בצער, שהן שוות כמו ארבע מאות שעות של המתמיד הנבחר בישיבה. אז מי לומד יותר?"

הבחור צחק במבוכה והשיב ב"נו, נו" סתמי שכזה. הוא לומד בצער, ולכן כל שעה שלו נחשבת כמאה, כלומר שעה אחת שלו זה כמו שבוע לימוד של המתמיד בישיבה, חשבון מעניין, אבל לא כל כך מתקבל על הדעת. "ראש הישיבה עושה ממני צחוק", פלט לבסוף במבוכה רבה, "הלוואי הייתי מגיע לקצה קרסוליו של מתמיד הישיבה".

"אתה לא רק מגיע ולא רק לקצה, ואף לא לקרסוליו. אתה עוקף אותו ובענק. ארבע מאות שעות ביום, הוא בשום אופן לא יכול לתת תפוקה כזו, גם אם ירצה. אתה המתמיד של הישיבה, איך אוכל לוותר על המתמיד של הישיבה? איך אתה מהין לחשוב על עזיבה, שעה שאתה הכתר של התמדת התורה בישיבה?"

הבחור חייך, והחל להתווכח. החשבון לא נכון, ואולי הוא רק בערך, ואולי רק כמעט. הוויכוח נמשך והתלהט, עד שהשניים קבעו ללכת אל מרן הגאון רבי חיים קניבסקי וצוק"ל ולשאול את פיו.

מספר הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א:

הם היו שני חברים שלמדו יחדיו בישיבה לפני כחצי יובל. חברים אמרנו, אולם אין זה מדויק, שכן האחד היה תלמיד שקדן שהגה בתורה בהתמדה, נחשב לאחד מבחירי הישיבה שידיו רב לו בכל סוגיא נלמדת, ואילו השני לא בדיוק היה זכאי לתואר זה.. הוא התקשה לשבת על מקום אחד יותר מרבע שעה. למען האמת, גם כשרונו היה בינוני ומטה.

ודווקא לכן, כשנפגשו כעבור שני עשורים היה בעיני השקדן לפלא כשנודע לו שהחבר ההוא, אותו הכיר מהישיבה, קם והפך למרביץ תורה נודע, והוא מפורסם כגאון ששולט היטב בכל מכמני המסכתות הנלמדות בישיבות, וכמתמיד שהוגה בתורה ללא הפסקה. רגע, איך זה יתכן, הלא בישיבה נחשב כבינוני מינוס, ואולי כחלש מינוס.

החליט החבר להתחקות אחר עקבות חברו לשעבר, ולגלות מה עבר עליו מאז הכירו בישיבה ועד ימינו אנו, ואז נפעם כשנודע לו דבר הסיפור, ומעשה שהיה כך היה:

אותו בחור, שכאמור היה נכשל ונחשל בכל תחום לימודי, נתקל בקשיים ואתגרים ונשבר ליבו בקרבו. באחד הימים בא לפני ראש הישיבה והודיעו בקול שבור כי אינו זוכה למצוא טעם בלימוד התורה, ועם כל הכאב והצער אינו רואה שיצליח בעולמה של תורה.

ראש הישיבה שמע, וחש כאב עז מפלח את ליבו. היטב ידע כי לא קל לתלמיד שלפניו. כל יום בישיבה דרש ממנו מסירות ומהווה אתגר, ובכל זאת כששמע את הדברים יוצאים מפיו חש שאינו מסוגל לתת לו להתייאש בצורה כזו, והחל לשואלו:

"אמור לי בבקשה, כמה זמן אתה כן מסוגל ללמוד, במאמץ מקסימלי?" הבחור הרהר ארוכות כמחשב את חשבונו, והשיב: "בקושי בקושי, אולי אגיע לארבע שעות ביום, זה המקסימום".

"אם יורשה לי שאלה נוספת", הגיב ראש הישיבה בשאלה, "וכמה להערכתך לומד הבחור המתמיד ביותר בישיבה, זה שלא עוזב את הגמרא כמעט ולו לרגע?"

"אוהו" הגיב הבחור, "המתמיד של הישיבה להערכתך הוא לומד ארבע עשרה שעות ביממה. ארבע עשרה שעות. ואני, המקסימום שאני מסוגל בקושי רב ובמאמץ עילאי זה אולי ארבע שעות".

"אם כן אתה עוקף את המתמיד של הישיבה, כן? זה ידוע לך?"

"אתה לא רק מגיע ולא רק לקצה, ואף לא לקרסוליו. אתה עוקף אותו ובענק. ארבע מאות שעות ביום, הוא בשום אופן לא יכול לתת תפוקה כזו, גם אם ירצה. אתה המתמיד של הישיבה, איך אוכל לוותר על המתמיד של הישיבה? איך אתה מהין לחשוב על עזיבה, שעה שאתה הכתר של התמדת התורה בישיבה?"

שכם, אמירת 'אתה המתמיד של הישיבה', אין כמותן כדי לקרב את הלב ולהשיבו למוטב. לעולם לא נוכל לשער את התוצאה של מילה טובה לזולת. אין בידינו לדעת לאן הדברים יובילו. ברגעים קשים, וגם ברגעים פשוטים, מחמאה אחת מכל הלב, מילה טובה שנותנת כח, משפט מחזק שמטעין אנרגיה, את זה כולנו יכולים לתת. הבה נחפש כל הזדמנות לומר מילה טובה, להחמיא לזולת, לחפש בכל אדם את הנקודות החיוביות ולהחמיא עליהן מכל הלב, ונזכה להיות שותפים בבנינם של רבים ובהצלחתם לדורות. (ע"פ 'אור חזקיה')

כשנכנסו, ראש הישיבה הציג את הבחור שלצידו במילים הבאות: "היום הגעתי ועמי המתמיד של הישיבה שלנו, מספר אחד בהתמדת התורה בישיבתנו", כשהבחור מסמיק ומחוויר לסירוגין, ואילו רבי חיים מתחייך חיוך גדול ומביט בו בהתפעלות.

ואז תיאר ראש הישיבה את החשבון במדויק, והסביר באיזה 'מתמיד' מדובר. הוא לא יכול ללמוד יותר מארבע שעות, זה דורש ממנו מאמץ עילאי. לפי התרגיל החשבונאי של פעם אחת בצער שווה כמו מאה שלא בצער, הרי שהוא עוקף את כל תלמידי הישיבה פי כמה וכמה, ולימודו הוא כלימוד ארבע מאות שעות מידי יום.

עתה הביט רבי חיים בבחור במבט מתפעל שבעתיים, וביקש ממנו: "נו, אם אתה כזה מתמיד גדול, תן לי ברכה".

והבחור, המום, נבוך ומבולבל גם יחד, לא הצליח להוציא הגה מפיו. רבי חיים קניבסקי מבקש ממנו ברכה, כי הוא המתמיד של הישיבה.

אולם רבי חיים לא התכוון לוותר, ועמד על כך שה'מתמיד' של הישיבה יברכו, עד שלא נותרו לו ברירה והוא שלף מפיו ברכה חטופה ומנומנמת, משהו "מלא השם כל משאלות ליבכם לטובה", ורבי חיים ענה ב"אמן" ובברכת "וכן למר".

הביקור הסתיים, וראש הישיבה יחד עם הבחור שבו לישיבה. עתה הרגיש הבחור שלא בנוח, הרי הוא המתמיד של הישיבה, אפילו רבי חיים קניבסקי ביקש ממנו ברכה, אם כן איך הוא יכול לזנוח ח"ו את עסק התורה? איך הוא יכול להיפרד ממנה? הוא חייב לנסות שוב ושוב ושוב, עד שהצליח ואכן גדל וצמח למרביץ תורה ההוגה בה בשקידה רבתי, ושמו נישא בהערצה בפי כל תלמידיו.

טייערע ברידער, הרבה מאוד ניתן ללמוד מסיפור נפלא ומרגש זה. על כוח הרצון שאין כמותו להכריע כל אתגר וקושי, על כך שאף פעם לא מאוחר לעלות על העגלה, לעזוב הכל ולהיתפס בחבלי אהבה בעמל תורתנו הקדושה.

אך בנוסף, יש כאן נקודה נוספת, חשובה לא פחות. מסיפור זה נלמד גם על כוחה של מילה טובה לזולת ברגעים קשים. על מידת 'עין טובה' שיש בכוחה לחולל פלאים. מחמאה אחת, טפיחה על

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם

**קשה לך?
זקוק לעזרה?**

באחת בלילה אחרי מבצע הירואי רציני ביותר מצאנו את עצמנו, שני בחורים צעירים שעוד לא מלאו להם חמש עשרה, בפחד סמוי ובאומץ גלוי צועדים אל בית המדרש הקטן הסמוך לישיבה, אפלולית קידמה את פנינו ואחרי רתיעה של כמה שניות פסענו שנינו פנימה בעודינו נוטלים כל אחד ספר חסידות מהישנים ביותר שמצאנו, בקולות וברקים התחלנו להגות בניגון ובשפתיים דולקות...

הסיפור המרתק על חיים יענקל, חברי הטוב והשותף שלי לכל מה שעשיתי באותם ימי בחרות סוערים

מאת: הרב ישראל היימן

בספרי חסידות כמו שהמשגיח אומר בשיחות, לחזור בתשובה ברצינות ממש, לא סתם כמו שכולם עושים, לחזור בתשובה כמו בדורות של פעם, כמו בסיפורים של המשגיח.

עד שניסיתי להבין לאיזה סוג של חזרה בתשובה חיים יענקל מתכוון, הוא פרס בפני את משנתו הסדורה, מהיום בלילה, בשעת חצות המסוגלת, אחרי שכולם בפנימייה יירדמו אנחנו נתגב מתחת האף של ה'לייגער' ונצא לבית המדרש הסמוך, כבר בדקתי את העניין, יש שם תאורה חלשה שנשארת כל הלילה, וכמו בישיבות של פעם נלמד בספרי חסידות בחושך בהתלהבות באמצע הלילה, ככה בוודאי נגיע לתשובה אמיתית כמו שהמשגיח כל היום אומר, זה גם מיעוט שינה וסיגופים לקראת ראש השנה. שלל הטיעונים שיכנעו אותי סופית שתוך כמה לילות כאלו אנחנו הולכים להיות צדיקים גמורים שאפילו המשגיח אולי לא יוכל לעמוד במחיצתנו... באחת בלילה אחרי מבצע הירואי רציני ביותר מצאנו את עצמנו, שני בחורים צעירים שעוד לא מלאו להם חמש עשרה, בפחד סמוי ובאומץ גלוי צועדים אל בית המדרש הקטן הסמוך לישיבה, אפלולית קידמה את פנינו ואחרי רתיעה של כמה שניות פסענו שנינו פנימה בעודינו נוטלים כל אחד ספר מספרי החסידות מהישנים ביותר

אני לא כל כך מבוגר, יהיו כאלו שיאמרו שאני ממש צעיר לימים, אבל לפעמים נדמה לי ששנות דור חלפו מאז למדתי בישיבה עד היום. בזמני, בישיבה היה משגיח, בד"כ אדם מבוגר ורציני שקורות חייו הספיקו לו כדי להיות המטפל הרגשי והפסיכולוגי של כל בחורי הישיבה. משגיח קטן, אברכים וחונכים, הצחקתם אותנו, מה צריך? קוראים לבחור לשיחה חזקה, כזו שמיישרת את הראש ונותנת השקפה נכונה והכל מסתדר.

גם הבחורים היו מזן אחר, שיחה חזקה מהמשגיח חמור הסבר הייתה מספיקה להם, במקרים חמורים יותר או פחות, הם היו צריכים עונשים מהסוג שהיום הס מלהזכיר אותם...

אחד מאלו היה חיים יענקל, חברי הטוב והשותף שלי לכל מה שהייתי ועשיתי באותם ימי בחרות סוערים, יחד שימחנו את העם.. ויחד תפסנו חיזוק כשהרגשנו שקצת עברנו את הגבול. חיים יענקל היה הנפש התואמת שלי, כמוני הוא היה בעל מרץ ורעיונות למכביר, וכמוני נפשו הייתה סוערת ומבקשת לעשות טוב ולהתעלות, רק שלא תמיד ידענו איך להוציא אל הפועל את הרצונות הטובים שלנו בצורה הנכונה ולפעמים התוצאות היו הרסניות, כאלו שבהחלט הצריכו שיחות או עונשים מהמשגיח הנערץ אותו אהבנו גם כשהיה כועס עלינו.

שנה אחת באמצע אלול, שבוע לפני תחילת הסליחות נכנס חיים יענקל לחדר באיזו הפסקת צהרים אפורה ופנה אלי בסערה, ישראל, עוד מעט סליחות, חייבים לעשות משהו, שנינו יודעים שיש לנו על מה לעשות תשובה השנה, איך ניגש ליום הדין ככה? בירכתי מוחי ניסיתי לחשוב האם חיים יענקל עשה היום איזה תעלול לבד, משהו שהצריך את המשגיח לשוחח איתו בנפרד ממני, תחושת בגידה התחילה לפעם בליבי אבל עד מהרה הבנתי שאין על מה, חיים יענקל עוד נמצא לפני התעלול, לא אחריו שאין לחששות על מה להיאחז. תשמע, חיים יענקל ניסה בפעם השניה לנער אותי מהרהורי הבגידה, אנחנו חייבים לקחת את עצמנו לידיים, ללמוד

שמצאנו, אם כבר אווירה אז עד הסוף...

בקולות וברקים התחלנו להגות בניגון ובשפתיים דולקות, כל אחד מפינתו, את המילים הקדושות הפותחות את הספר, חצאי משפטים בניגון נוגה ואנחות קולניות המשברות חצי גופו של אדם ליוו את הלימוד הסוער, הרעיון התחיל למצוא חן בעיני, האווירה הקסומה והאפשרות לצעוק בלי צורך להרשים אף אחד (חוץ מאת חיים יענקל שהיה עסוק באותו דבר בדיוק...) רק הגבירו אצלי את המוטיבציה ואת הטונים, וחיים יענקל לא נשאר חייב, בעיקר בעיני של הטונים...

עשר דקות בערך נמשכה האופוריה עד שחלון עזרת הנשים נפתח ומישהו משם אמר, מספיק בקול בשביל שנשמע אותו במהומה שיצרנו, 'בוחרים מלעך'...

שנינו קפאנו באחת על מקומינו, תחזיות כמו שכן שהתעורר, או יותר גרוע המשגיח שמי יודע איך נודע לו על התכניות הסודיות שלנו, עברו במוחינו בחלקיק השניה עד שבחלון עזרת הנשים הופיע ראשו של ר' אלעזר משה, הישיש הקדוש, אימה שיתקה אותנו, הפרענו לר' אלעזר משה ללמוד כנראה, אולי זה השעות בהם הוא לומד קבלה, מי יודע!?

ר' אלעזר משה היה הסוד הגלוי בשכונה, ישיש ושבע ימים, ר' הונגריה מתגלגלת על לשונו והוא הוגה ללא הרף בהתמדה שאין לה אח ורע, שמועות עקשניות סיפרו על חברות עלומות עם גדולי התורה והחסידות בדורות קודמים, שמועות עוד יותר עקשניות דיברו על מונחים של גילוי אליהו ומופתים המתגלגלים תחת שולחנו בפעמים הנדירות בהם הוא הסכים לפתוח את פיו שלא בדברי תורה ולברך את אי מי.

כמעט אף אחד לא שמע אותו מדבר בכלל, ואם כן היו אלו מילים קצרות ומדודות של תשובות, בעיקר מראי מקומות, לשאלות סובכות שהנועזים שבתושבי השכונה העזו להניח לפתחו ולהפריע אותו מהתמדתו הניצחית.

ר' אלעזר משה סימן לנו באצבעו לעלות אליו לעזרת הנשים. ברגלים רועדות טיפסנו לשם, הבטתי על חיים יענקל הוא היה לבן כמו הקיר שלי, גם אתה חיוור הוא לחש לי, ככה בצעדים כושלים נכנסנו אל עזרת הנשים הקטנה, האמת שקצת התאכזבנו כשגילינו 'רק' גמרא אחת פתוחה וספר רשב"א מהוצאה חדשנית עם דפים לבנים להפליא פתוחים לפניו, ציפינו למצוא שם ספרים מצהיבים

בעלי שמות עמומים בארמית עתיקה אבל זו הייתה המציאות וכעת היינו סקרנים להחריד ומרוגשים עד לשד עצמותינו מהמעמד הנדיר, בשעה כזו מאוחרת אחר חצות בעזרת הנשים שני בחורים צעירים במחיצתו של הישיש הפילאי ממתנים למוצא פיו.

ר' אלעזר משה סקר אותנו מכף רגל ועד ראש וחיך חיוך נסתר מתחת לשפמו העבות, אז באתם ללמוד באמצע הלילה? מה חשבתם שיצא לכם מזה? חיים יענקל השתחרר ראשון מהקיפאון וענה במילים מגומגמות, לא... פשוט חשבנו... כלומר רצינו... זאת אומרת נראה לנו שיש לנו הרבה על מה לחזור בתשובה השנה... לא משנה כל כך... אז רצינו... כאילו זה היה נראה לנו... ככה זה נותן לנו ללמוד בצורה המקורית כמו שהמשגיח תמיד מספר לנו... הוא השתק פתאום ואני שנדבקתי מהאומץ של חיים יענקל פתחתי את הפה בשביל להסביר אבל ר' אלעזר משה הניף את ידו וחיך שוב, כאומר הבנתי את העניין לאשורו, הוא המהם איזה מנגינה לא מוכרת כמה שניות ואז שאל אותנו, נו, ומה נראה לכם, איך באמת עושים תשובה? כמה זמן צריך לשבת כאן באמצע הלילה, ומה תעשו עם מה שתלמדו כאן?

הרב יראה, ניסיתי, אנחנו רוצים שהספרים יכנס לנו חזק לעצמות, לתוך הנפש, ואז בעזרת ה' נעשה את כל מה שכתוב, ארבעה חילוקי כפרה עם ווידי, אולי גם נקבל על עצמנו צום או משהו כזה...

אם חשבת שהרשמת את ר' משה אלעזר עם הנאום הקצר שלי, החיוך שלו שרק הלך והתרחב מרגע לרגע הבהיר לי שהוא כנראה חושב קצת אחרת, הוא המשיך לזמזם את המנגינה ההיא עוד כמה שניות ארוכות שבעינינו היו נראות נצח.

כל הסיטואציה הייתה נראית לי באותם שניות כמו לקוחה מאיזה סיפור, לא האמנתי באותם שניות לעצמי ובראש עברה לי המחשבה הכי לא עניינית, שרק לא יספר למשגיח, נראה לי שהוא עלול לא להתרשם כל כך מהכוונות הטהורות שלנו...

ר' משה אלעזר היה ממוקד, הוא דווקא בכלל לא הביע זלזול בנו או בכוונות שלנו, אני מעריך מאד אתכם, הוא אמר לנו, בחורים צעירים שחושבים על כיוונים איך להתעלות, איך לחזור בתשובה, שמגיעים למסקנה שהם צריכים לחזור בתשובה ופועלים בנידון, זה ראוי להערכה, רק שאני חושב שאתם קצת הולכים על משהו שלא כל כך יוביל אתכם אל היעד אליו אתם רוצים להגיע, גם כי השעות האלו לא יועילו לכם אלא רק יזיקו, וגם כי בכלל תשובה היא משהו

חדש! חדש! חדש!

טיפים מיוחדים לקבלת "גישמאק בלימוד"
עכשיו עבורכם

חייגו **077-222-2666** < שלוחה מס' 3 < 3

אחר ממה שאתם מדמינים.

ר' משה אלעזר ביקש שנשב, מהיכנסהוא הוא שלף בקבוק מים וכוסות ועודד אותנו לברך ולשתות. האמת שעד לאותו רגע לא האמנו שר' משה אלעזר יודע לדבר יותר ממילים בודדות, כמעט אין מי שזכה בעשרות השנים האחרונות לשמוע ממנו משפטים שלמים ורצופים, לכן כל המעמד הזה הפתיע אותנו. מה שהמם אותנו לגמרי הייתה העובדה שר' משה אלעזר פתח אז בנאום שלם שאם בשבילו זה היה מאמץ בשבילנו הוא שינה את החיים לגמרי.

את נבזראדן אתם בוודאי מכירים, הוא התחיל בשקט, רב הטבחים שאם תפתחו את הגמרא במסכת גיטין או בסנהדרין באגדות החורבן ותנסו לצייר בעיני רוחכם את מה שמתואר שם לא תוכלו להישאר שווים נפש, נבזראדן שקיבל מנבוכדנאצר שלש מאות פרדות מלאות בפטישים כדי לשבור את חומת ירושלים ניסה וגם הצליח לשבור את החומות אחרי שלוש וחצי שנות מצור, אז הוא נכנס לירושלים וערך בה טבח עם נוראי שאי אפשר לתאר אותו לשכל אנוש מן היישוב, נהרות הדם בירושלים הנחרבת לא סיפקו את יצרו הפראי כשהוא פסע בסוף אל תוככי המקדש ומצא שם את דמו של זכריה הנביא התוסס, הנביא הקדוש שנהרג מאתיים חמישים ושמונה שנה קודם לכן הדליק מחדש את יצר ההריגה של היצור השפל הזה ובנסיון להשקיט את דמו הוא הורג עליו את שבעים ואחת סנהדרין גדולה ועשרים ושלושה סנהדרין קטנה, כשזה לא מועיל להשקיט את הדם המבעבע נבזראדן לוקח תינוקות של בית רבן, גם זה לא מועיל עד שהוא מסיים בשמונים אלף פרחי כהונה שלאחריהם הוא פונה אל הנביא זכריה ושואל אותו עד מתי הוא יתבע את עלבוננו וירצה את כפרת דמו, גם הוא הבין שזה יותר מיד, גם הוא כבר בא על סיפוקו החולני.

ר' משה אלעזר לקח נשימה ארוכה ועד שניסינו להבין את ההקשר לנושא המדובר הוא המשיך וקולו הלך וגבר, בשלב הזה קורה משהו שאלמלא חז"ל הקדושים היו מספרים לנו אותו לא היינו יכולים להאמין למציאות הבלתי נתפסת הזו, לנבזראדן הזה, הארכי רוצח, שטבח בימים ספורים כמעט מה שעשו אויבים אחרים רק לפני

עשרות לא רבות של שנים בשש שנות שואה, עלו לא פחות לא יותר, הרהורי תשובה, כן כן, הרהורי תשובה, כשהוא עומד בתוך שלולית דם שמגיעה עד ארכובותיו הוא מהרהר על כך שאם על נפש אחת נתבעים כל כך הרבה אנשים להיהרג אז על כל מליוני הנפשות אותם נטלתי בימים האחרונים על אחת כמה וכמה, והוא חוזר בתשובה, שם בתוך המקדש החרב, והדם שאותם הוא הרג באכזריות בלתי נתפסת לפני כמה דקות הוא מהרהר בתשובה...

הוא עוזב את הצבא, בורח ומתגייר, המציאות עולה על כל דמיון, אבל נבזראדן בשנה שלאחר מכן ישב בתשעה באב על שרפרף והתאבל על החורבן אותו הוא עצמו הביא, והגמרא אומרת שנבזראדן גר צדק היה, רש"י בקהלת על הפסוק "כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת" כותב שנבזראדן זכה להכנס לגן עדן...

אתם מבינים את המשמעות? אתם יכולים להכיל את המסר? בבת אחת נחתנו מירושלים החרבה אל עזרת הנשים של בית הכנסת השכונתי האפלולי, ואל ר' משה אלעזר שהחיוך, שנמחה מעל פניו בשעה שהוא תיאר בצבעים חיים את ירושלים ואת הטבח הנורא שב ועלה על שפתינו. יקרים שלי, אין צורך במבצעים הרואים שלא בטוח שיעזרו לכם, לא צריך להפוך את העולם, תשובה זה כאן בהישג יד, גם מתוך המצבים הנוראים ביותר, לא כל שכן לבחורים יקרים ובני תורה שכמוכם.

לעשות תשובה זה הדבר הכי פשוט שיש, זה רק צריך לבוא מתוך הנפש פנימה, מהמקום הכי אמיתי שלכם, זה צריך להיות רצון להשתנות וזה צריך להיות הרצון הכי חזק שתופס את כל חלקי הנפש, כשזה כך, אין צורך לערוך מבצעים, לא צריך לחקות משגיחים או אנשים אחרים, גדולים ככל שיהיו, זה בא לבד, מתוך מחשכי הנפש מגיעים אל המעמד הגבוה ביותר שהיהדות יודעת לספר לנו עליו.

במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. עד היום אין לי מושג איך חזרנו משם לשיבה ומה הייתה השעה בדיוק, עד היום אני לא יודע אם בכלל ישנתי באותו לילה, אבל עד היום אני יודע שאת שיחת הלילה הזו אני לא אשכח אף פעם!! (מעובד ע"פ מאמרו הנפלא של ידידי הרב איתמר טעפ שלי"א)

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

18-18-20-1800

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**רוצה להרגיש
טעם בלימוד?**

יש לנו בשורה

בשבילך!

כשתקראו כתבה זו באמצע חודש אלול, והזיעה הניגרת מחום הקיץ, לא תבינו מה פתאום אני מדבר על שלג, אבל תקראו ותבינו. את הרעיון הנהדר והמעשי, שמעתי מדומ"צ וראש ישיבת בעלזא בחיפה הגאון רבי מאיר דב רכניצר שליט"א

בואו להיות חכמים ונתחיל לפחות מעכשיו להיות יותר טוב, ולכל הפחות מעתה נתחזק יותר לעשות את רצונו יתברך. ובחרת בחיים!

מאת: הר"ח אהרן כהן

כשתקראו כתבה זו באמצע חודש אלול, והזיעה הניגרת מחום הקיץ, לא תבינו מה פתאום אני מדבר על שלג, אבל תקראו ותבינו. לרגע לא חשבו שזה יקרה, בדיוק להם. אבל זה קורה להם עכשיו מול העיניים.

כמו בהרבה מקומות בהם השלג מהווה חלק משגרת החורף השנתי. גם במדינתם נהוג וחקוק בדיני המדינה שכל תושב אחראי על פינוי השלג הנערם מול חצרו, כך יכולים התושבים להמשיך להלך ברחוב בלי להחליק.

ככלל, רוב רובם של התושבים; אם מחמת החוק ואם מחמת הבנת המציאות, טורחים ויוצאים מהבית המחומם, ומפנים את השלג ממוול ביתם, כשהקור החודר מבעד למעיל מזרזם לגמור את זה מהר.

לכל כלל יש יוצא מהכלל. כך ידעו כל תושבי הרחוב. ליד חצרו של יענקל' וברוך לא כדאי לעבור בימים המושלגים מחמת הרגלם הקבוע שלא לפנות את השלג.

יום 'לא בהיר' זה היה. השלג לא הפסיק לרדת כבר כמה ימים, כשידיד 'טוב' התקשר אליו בבהלה "הם מגיעים", ברגע הראשון לא קלט ברוך "מי מגיע? משיח?!"

"המפקחים מהעירייה" הייתה התשובה הבלתי מצופה והלא משמחת.

"מה עושים" הייתה השאלה שנצעקה ממנו, מעת טריקת הטלפון בעצב בולט, עד שנפגשו שניהם ליד ערמות השלג הלא מפונות. "אין מה לעשות. נתפסנו, נתפסנו". סח ברוך בתסכול, כשעיניו מוסיפות את הלא נאמר; אין אפילו את מי להאשים...

"אני רץ לפנות את השלג" הרים יענקל' את קולו בעודו מחמם קלות את ידיו לקראת העבודה הצפויה.

"לא תספיק במילא." נזעק ברוך לעברו "בסוף. גם תעבוד וגם תשלם". השלים את דבריו כשהמרירות מבצבצת מבין המילים.

יענקל' כבר לא 'זכה' לשמוע את דעתו המרירה והברורה של ידידו. הוא כבר היה עסוק בניסיונותיו הכושלים להזיז ולפנות את השלג,

אך ללא הועיל. אחרי מאמצים חוזרים ונשנים בכל כוחותיו הצליח להתחיל לפנות, עד שפיסה קטנה של רצפה נקיה נראתה כבר ליד משטח השלג הלבן...

"כן. הנה עוד מישהו שנזכר לפנות..." גל של צמרמורת תקפה אותו לשמע קול הלגלוג משני המפקחים שהתקרבו לעברו "זה שלג של שבוע כבר" ליבו התחילו לצנוח, כידוע מה מחכה לו.

"נכון גו'ן, אתה צודק, הוא לא בסדר. אך לפחות כעת הוא מפנה, נמשיך הלאה". במלוא המרץ המשיך יענקל' בעבודתו-החדשה לבל יקלטו שרק מיראתם ולכבודם, ליתר דיוק, התחיל לפנות את השלג.

אחרי רבע שעה הבחין בברוך העומד לצידו. הוא לא היה צריך לדבר, פניו אמרו הכל, הוא שילם ביוקר. הקנס שחטף הימם אותו. "ואתה?" נפלטה ממנו השאלה. "איזה קנס קבלת?" השקט של השלג הצחור התאים כששובה.

את הרעיון הנהדר והמעשי המקביל למשל הנ"ל, שמעתי מדומ"צ וראש ישיבת בעלזא בחיפה הגאון רבי מאיר דב רכניצר שליט"א.

עומדים אנו לקראת סיום השנה ממש. ראש השנה כבר כמעט כאן. השאלה הוא; מה אנו עושים עכשיו. האם נתייאש מראש, ונמשיך

המשך בעמוד 20

בסדר 'פארטאגס' אני יושב מול חברותא עם עיניים טרוטות מעייפות, החברותא של סדר בוקר אני מתקשה לעמוד בקצב שלו, אחר הצהרים יש לי חברותא עם ראש גאון שקורא את הדף, מבין הכל והוא לא מבין בכלל למה אני מקמט את המצח, אני לא יודע מה לומר...

מעייפות, לוקח לו הרבה זמן להתעורר באופן מוחלט. החברותא של סדר בוקר מאוד קופצני, אני מתקשה לעמוד בקצב שלו כשהוא קופץ מנושא לנושא, במקום להעמיק ולהבין את הנושא שבו אנחנו עוסקים כרגע.

אחר הצהרים יש לי חברותא עם ראש גאון שמתיישב ליד הגמרא, קורא את הדף, מבין הכל ואחר כך הוא משתעמם ולא מבין בכלל למה אני מקמט את המצח, זה הרי כל כך קל... אני לא יודע מה לומר...

האמת שאני כן יודע, אבל אני מתבייש לומר את זה בקול. טעיתי! טעיתי! פשוט עשיתי טעות. שלוש שנים חתרתי להיכנס לישיבה הזאת, הייתי בטוח שכאן אוכל לצמוח ולהיות תלמיד חכם אמתי וחסיד ישעיהו איד כמו שצריך. מסתבר שזאת היתה טעות מזעזעת, עכשיו מאוחר מדי, לך תתחיל להחליף ישיבה אחרי שכבר התחיל זמן 'אלול', זה הרי בלתי אפשרי בכלל, וזה יוציא לי שם רע וכולם יזכרו לי כל החיים שלא הצלחתי להסתדר בישיבת 'קרני יחזקאל'... לא נעים בכלל..."

ביום השלישי הייתי מאוד מדוכדך, וגם ביום הרביעי והחמישי של זמן אלול. אבל אז, ביום החמישי, הלכתי לחשוב עם עצמי, נכנסתי לבית כנסת צדדי שנמצא בשכונה של הישיבה, שני רחובות משם, ישבתי ליד השולחן, בלי לפתוח ספר. לא באתי כדי ללמוד, רק לחשוב על הבור העמוק אליו נפלתי... בבית הכנסת ישב יהודי מבוגר, לא הכרתי אותו ולא התייחסתי

הסיפור שלי מתחיל ביום השלישי של זמן אלול. למה דווקא ביום השלישי? כי רק אז הבנתי שיש בעיה. ביום הראשון של הזמן, הייתי בעננים. אתם יודעים איזה קשה זה היה להתקבל לישיבת 'קרני יחזקאל'? קודם כל זה הצריך מאמץ מרוכז במשך כל שלוש השנים שלמדתי בישיבה קטנה, השתדלתי והתאמצתי להיות בין הבחורים הטובים בשיעור.

חוץ מזה, בשיעור ג', מתחילת השנה חזרתי על כל דבר שלמדנו, לפחות שש או שבע פעמים. רשמתי סיכומים, מחברות על גבי מחברות מילאתי בסיכומים. גם כתבתי שתי 'חברות' שפרסמתי בקובץ של הבחורים מהקהילה שלנו, והתכוננתי במלוא המרץ לקראת המבחן.

בנוסף לכל האמור, יש לי את אבא שלי. ברוך ה' זכיתי באבא תלמיד חכם שמשמש כמשפיע בישיבה מאוד חשובה, וכך יש לו כל מיני 'קשרים' שהוא יכול לסדר פה ושם בעולם הישיבות. תכל'ס, אחרי כל המאמצים אכן הוזמנתי לבחינה, וברך ה' ידעתי מצוין, המגיד שיעור שבחן אותי מאוד מאוד התרשם, ובאותו יום הודיעו לי שהתקבלתי לישיבה.

אני אומר לכם את האמת, לא היה מאושר ממני באותו יום. השתדלתי לא להתלהב יותר מדי, כי חלק מהחברים שלי לא התקבלו לישיבות שרצו, ונאלצו להתפשר וללכת לישיבות פחות טובות בעיניהם, אבל אני הייתי הכי מאושר בעולם. זהו, מאז הייתי נרגש, וההתרגשות הזאת לא עברה, עד יומו השלישי של זמן אלול.

ביום הראשון הייתי בעננים, ביום השני או קצת ריחפתי בחלל החיצון, אבל ביום השלישי נפלתי ארצה בחבטה אדירה. בום! אני נמצא במקום שכנראה לא מתאים לי בכלל...

אני יושב עם המחברת שלי ומנסה לסכם את מה שלמדתי, אבל אני לא מצליח, כי אני לא מבין כלום. המגיד שיעור מדבר בשקט, הוא משתמש ב'קודים' שאני לא כל כך מכיר, לומדים מסכת שאני בכלל לא למדתי בעבר...

אני מקווה שאף אחד לא מקשיב, אבל בשקט בשקט אני אומר לכם שגם החברותות ששיבצו לי, לא מתאימים לי בכלל.

בסדר 'פארטאגס' אני יושב מול חברותא עם עיניים טרוטות

נשארתי ישוב על מקומי, והרגשתי הרבה יותר טוב. אני לא לבד, זה לא רק אני, יש משבר כזה, ידוע ומפורסם. אז הנה, אני קצת שבור, אבל זה יעבור לי כמו שזה עובר לכולם...

אבל אחרי מחשבה נוספת החלטתי שהפעם אני אגש אל היהודי המבוגר ואשאל אותו על נסיבות המשבר ואיך גורמים לו לעבור מהר... "למה בעצם זה קורה לי?", שאלתי אותו, "ואיך אני מתגבר על זה?". הוא הציע לי לשבת מולו והסביר: "כשבחור עובר לשיבה גדולה, הוא חווה קשיים שונים. קודם כל הוא הופך לבחור חסר מעמד. בישיבה קטנה הכירו אותך כבחור טוב, איכותי, למדן, מתמיד... בישיבה גדולה אף אחד לא מכיר. אתה צריך לבנות לעצמך את התדמית מחדש, להתחיל מאפס.

"בישיבה קטנה ידעת עם מי כדאי ללמוד חברותא, מי מתאים לך, באיזו שעה הכי קל לתפוס את המגיד שיעור ולשאל אותו שאלה, ואיפה יש טלפון ציבורי קרוב ונגיד שאפשר לשוחח דרכו בשקט ובלי הפרעה.

"עכשיו אתה במקום חדש, אתה לא מכיר כלום, אתה לומד לאט לאט להכיר את החברים, ועדיין אין לך ידידות קרובה עם מי מהם... זה קשה. ולכן מגיע המשבר הזה."

"אבל איך יוצאים מזה?", שאלתי אותו, "אני צריך לעבור ישיבה, או מה?" שאלתי בחוסר הבנה.

והיהודי המבוגר ענה לי תשובה מאוד פשוטה: "כל מה שאתה צריך לעשות זה רק לחכות קצת. תוך כמה ימים כבר תראה שיש לך כמה וכמה חברים, אתה תראה שמתחילים להכיר אותך ולהעריך את ההשקעה שלך, תוכל להסתדר עם החברותא או להחליף ולמצוא אחד אחר שיכול יותר להתאים לסגנון הלימוד שלך, ובתוך שבועיים, כבר תהיה חלק בלתי נפרד מהישיבה ותהנה מגל רגע...

"אבל עד שזה יקרה, אתה צריך למצוא לעצמך מקור לתחושת סיפוק גם בימים קרובים. לא סיפוק מהמעמד החברתי, לא סיפוק מהשאלה הטובה ששאלת בשיעור, אלא סיפוק ממשוהו טוב שעשית בשביל הקב"ה. תלמד כל יום שעה אחת לשם שמים, שעה של לימוד כדי ללמוד, בלי שום קשר לכל מה שמסביב, למשך שעה אחת תנתק מהתחרות והשאלה החברתית, וכן יש לך מקום טוב או לא מקום טוב, והאוכל כן טוב או לא טוב, שעה אחת תקדיש נטו ללימוד לשם שמים, ותראה שזה ממלא אותך בסיפוק. זה ייתן לך מצברים מלאי כח ואנרגיה שיהפכו את כל שאר היום לשמח ומלא סיפוק."

עשיתי כדבריו של אותו זקן, והם עזרו לי מאוד. אחר כך ביררתי מי הוא ונודע לי שהוא אכן יהודי משכמו ומעלה, אבל העובדה שאני מספר לכם את הסיפור הזה, היא רק בגלל השינוי העצום שראיתי אחרי ששמעתי בקולו.

לעצם קיומו. הוא היה עסוק בשלו, שקוע בגמרא, ואני עסוק בשלי, שקוע במחשבות.

אני לא יודע כמה זמן ישבתי ככה, אולי חצי שעה, אולי שעתיים. פתאום הוא התיישב מולי... הזקן, חיך אלי ושאל אותי 'מה נשמע'. אני התבלבלתי... "אמ... ברוך ה'...?", חצי דיווחתי על מצבי - חצי תהיתי על קנקנו של איש שיחי..."

היה לו זקן ארוך, ובאצבעות גרומות למדי, הוא שיחק בעדינות עם שערות זקנו...

"אז אתה לומד בישיבת 'קרני יחזקאל'? הוא שאל-קבע... ואני השבתי בחיוב...

"כן, אני מכיר את הישיבה שלך, אומרים שזאת אחת הישיבות הטובות בארץ, ואני חייב להודות שאני מסכים עם הקביעה הזאת, אני יושב כאן כל יום ורואה בחורים נכנסים, כולכם בחורים מאוד איכותיים..."

הוא נעץ בי מבט, ואני הרגשתי שהוא מנסה לראות אם אני מסכים עם הקביעה שלו, או שאני חולק עליה... אבל שתקתי.

"אתה מבין?", הוא הוסיף, "אין עוד הרבה ישיבות כאלו. אני מכיר היטב את עולם הישיבות, למדתי בצעירותי עם כמה מראשי הישיבות הגדולים היום, ואני עדיין בקשר ידידותי מאוד עם רובם...". האמת שהסקרנות קצת ניצתה בי. מעניין מי זה האיש הזה, ואם הוא כזה אדם רציני, למה הוא מבזבז את הזמן שלו על שיחה סתמית עם בחור לא מוכר...

אבל אז הוא קילף מעלי את המסכה: "אתה לא מתלהב מהישיבה, אה?? אתה נראה לי מדוכדך. ככה נראה בחור שנמצא במשבר עמוק אחרי כניסה לישיבה גדולה."

אני חייכתי במבוכה: "יש דבר כזה? משבר של כניסה לישיבה גדולה???"

הוא המשיך ללטף את זקנו והשיב לי בפסקנות: "בהחלט, כל מעבר עלול לגרום למשבר. זה מעבר מהחידור לישיבה קטנה, מהישיבה קטנה לישיבה גדולה, וכן, גם אחרי החתונה יש לפעמים משבר". אחרי מחשבה הוא חיך והוסיף: "גם כשיוצאים לפנסיה עלולים ליפול למשבר... אבל זה עדיין לא נוגע אליך ב-50 השנים הקרובות..."

האיש הזקן קם, טפח קלות על שכמי לעידוד, ופנה לחזור לגמרא שלו. עכשיו כבר שמתי לב שהוא יש לו דפים שעליהם הוא כותב חידושים והערות בכתב צפוף. "יתכן שהוא עצמו ראש ישיבה, מי יודע? שווה לבדוק את זה..."

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

"נו, מאך המוציא אדער מזונות. אתה לא מבין?"
 "תפסיק כבר את המשחקים. שאלתי שאלה, ענה לי בבקשה, כמו
 בן-אדם. כמובן, באם אתה רוצה."
 "המשגיח אומר" המשיך שעפטיל-זוסיא בלא להתייחס "שכדאי
 מאוד מתחילת השנה לדאוג להצלחה במבחן המסכם בסוף השנה.
 אני פשוט לקחתי את זה ברצינות" סיים שעפטיל-זוסיא את נאומו
 הארוך, יחסית בשבילו. "לקחת ברצינות את הדאגה?" לא הבין
 בער'ל.
 "גם דאגתי" התחייך שעפטיל-זוסיא שבע נחת "אך בעיקר עשיתי
 גם למעשה. בכל ששי-שבת, בקיץ בעיקר ביום ששי ובחורף בעיקר
 במוצ"ש. ישבתי ועברתי בזריזות יחסית על הלימוד השבועי
 כשלאחר מכן סיכמתי בקצרה בכתב מה למדנו השבוע. וב"ה
 התוצאות לא אכזבו..."
 "אם כן זה לא חכמה גדולה" פלט בער'ל נבוך מהפשטות שבדבר.
 "לא דברתי על חכמות. דברתי על תוצאות!" חתם שעפטיל-זוסיא
 בחיוך מאושר.
בידך הדבר!

איך באמת זה יכול להיות. איך שעפטיל-זוסיא זוכר את כל הלימוד?
 ביום הגילוי התאפק במתכוון לדבר עם חברו על זה. לא נראה היה
 עליו שהוא נהנה מידי מהעיסוק אודותיו וסביב הציון הגבוה. אך
 כעת עם ימי בין הזמנים, נראה היה שהגיע הזמן.
 אחר סיפורי דברים וגיבובי שיחות, פתלתל ועקלקל, הגיע בער'ל
 ללב העניין בהניחו את הפצצה על השולחן "ספר לי את הסוד. איך
 אתה מצליח?"
 פניו הנדהמות סיפרו במקומו. בטוח היה כבר שחזר למנוחה ואל
 הנחלה. "לא. זה לא סתם סקרנות." הזדעק בער'ל בקול שנשמע
 כהתחננות "אני גם רוצה להצליח לזכור את הלימוד".
 "אין בזה שום סוד" השיב מחויך כולו "צריך רק לשמוע בקול
 המשגיח".
 "מבחור מצוין כבר נהיית למשגיח" התרעם בער'ל. "לא. לא הבנת
 אותי" העמידו על טעותו. "אתה זוכר מתי המשגיח מדבר בפעם
 הראשונה על המבחן הגדול?"
 "בטח שאני זוכר. בשמוע'ס הראשון בתחילת הזמן" השיב בער'ל
 בלא להבין לאן הוא חותר.

המשך מעמוד 17 | הגאון רבי מאיר דב רכניצר שליט"א

הישיבה, תיבת נח של דורונו, אך כעת בתחילת הזמן בשילוב הזמן
 המיוחד, בו אנו הולכים ומתקרבים לקראת היום הגדול, אין ספק
 שכל אחד מאיתנו יכול להתקדם בצעד עכ"פ קטן.
שדרוג, זה המילה. בעולם-הזה, כולם אוהבים לשדרג; זה משדרג
 את המכונית ורעהו מעדיף לשדרג את הסלון, כל אחד על פי שכלו
 ורצונו...
 לא יהא תורה ח"ו פחותה מאלו! כדאי מאוד בימים אלו, ליישב
 ולחשוב איזה דבר כדאי לנו להוסיף ולהתקדם בלימוד התורה,
 בכמות הזמן או באיכות הלימוד, כך שכל אחד לפי מעלתו ודרגתו,
 יגיע ליום הגדול והנשגב בו נתאחד כולנו יחד ונכריז "ה מ ל ך" עם
 קבלת עול מלכותו יתברך שמו, ב'קבלה- מעשית' לחיזוק בלימוד
 ודבקות בתורתו הק' אשר העניק לנו בניו חביביו עם הקודש.

במעשינו ה...
 או שנהיה חכמים ונתחיל לפחות מעכשיו להיות יותר טוב, ולכל
 הפחות מעתה נתחזק יותר לעשות את רצונו יתברך. ובחרת בחיים!

קבלה משודרגת

ישנם כאלו שזכר הקבלות הגדולות, שכעבור תקופה לא ארוכה
 היה סופם עם עוד חלומות שלא התגשמו; מפריע ומקשה עליהם
 לקבל על עצמם איזה קבלה טובה. לצד אלו ישנם כאלו שמבינים
 ויודעים שכדי שהקבלות יהיו תקפים גם בכסלו-טבת עליהם לקבל
 רק 'קבלה קטנה' כך שבעזה"ש יעמוד לימים רבים. אך הם
 מסתפקים ומתלבטים לעצמם, תכל'ס; מה לקבל על עצמנו?
 תחילת דינו של אדם בדברי תורה. אם כן, ברוך השם אנו בין כותלי

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

1800-20-18-18

או בטל' **073-7078388** * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

הישיבה

רוצה להרגיש
טעם בלימוד?
יש לנו בשורה
בשבילך!

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

2 ז' טבת ה'תשע"ב 0081-81-02-71
"האגודה למען חולי הסרטן"

האגודה למען חולי הסרטן היא ארגון חסד וחסות, המסייע לחולי הסרטן ולמשפחותיהם. האגודה פועלת למען טובת החולים, ומספקת להם סיוע רפואי, נפשי, כלכלי ורוחני. האגודה פועלת גם להעשרת הידע והמחשבה של החולים, ולקידום המחקר הרפואי. האגודה פועלת גם להגנת זכויות החולים, ולקידום תהליכי הרפורמה בבריאות הציבור. האגודה פועלת גם להעשרת הידע והמחשבה של הציבור, ולקידום תהליכי הרפורמה בבריאות הציבור. האגודה פועלת גם להגנת זכויות החולים, ולקידום תהליכי הרפורמה בבריאות הציבור.

האגודה למען חולי הסרטן היא ארגון חסד וחסות, המסייע לחולי הסרטן ולמשפחותיהם. האגודה פועלת למען טובת החולים, ומספקת להם סיוע רפואי, נפשי, כלכלי ורוחני. האגודה פועלת גם להעשרת הידע והמחשבה של החולים, ולקידום המחקר הרפואי. האגודה פועלת גם להגנת זכויות החולים, ולקידום תהליכי הרפורמה בבריאות הציבור. האגודה פועלת גם להעשרת הידע והמחשבה של הציבור, ולקידום תהליכי הרפורמה בבריאות הציבור.

...סאטט וי ליהט טט וזי לטפס סיכס

אזי נא 'והא סיכסאטט סטאט וי וזלעו 'וי וזלעו

אזי וזעא נא 'ליטמזטוץ ליהט לטא 'סיכסיט

סיכסאטט טוטט לטפס סיכסאטט 'לעל

עליונותו של המלך המשיח, וזו היתה הסיבה לכך שכל מי שרצה להצטרף אליו, חשב עליו כמלך המשיח. וזהו הסיבה לכך שכל מי שרצה להצטרף אליו, חשב עליו כמלך המשיח. וזהו הסיבה לכך שכל מי שרצה להצטרף אליו, חשב עליו כמלך המשיח.

אולם, כפי שראינו, המלך המשיח לא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

אשרו ארטה לה סיפורו טעו וטוא סיפורו לא 'טלנט לוגיק, לאטרוי, אף

„...תפאף אףא אופ לאט 'אסא טעו יאפאט 'סיג גינא, ס ליס

טלנט יף טוא 'טוא גינא, ס ליס טלנט יף טוא: אפאט ליטט סא

תפאט וףא לטט אופאטו 'ויסזט אףא טלנטט וטיגיטא

יגיט לטא 'סיטופאט טל אף טעו יאפ אף לטוא ליטט

טעו 'טלונק יטאל לופאט סיטאלט גוטא יאטאט סטא יטאטא

הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח. הוא היה מלך המשיח.

אודף טלפון ממוסד
(סניף ירושלים) 1-800-20-18-17

**קמפייני, נקודת
 התקשרות**

נשמח להיענות לביקשתך
 לנהל את המסלול שלך
 במהירות ולתת לך
 את המידע המבוקש
 ללא תשלום נוסף
 - לפרטים נא להתקשר

**לקביעת טלפון לילי
 ולקביעת מסלול מיוחד לילי**

הטלפון "המיוחד" של אגודתנו הוא שירות מיוחד המיועד לסייע לילדים ולנוער עם צרכים מיוחדים. השירות ניתן באופן חינם וניתן להתקשר בכל שעות היום. מטרתנו היא לסייע לכם במילוי צרכיכם ולהפחית את האחריות הכלכלית על מילוי צרכיכם. השירות ניתן באופן מיידי וניתן להתקשר בכל שעות היום. מטרתנו היא לסייע לכם במילוי צרכיכם ולהפחית את האחריות הכלכלית על מילוי צרכיכם. השירות ניתן באופן מיידי וניתן להתקשר בכל שעות היום. מטרתנו היא לסייע לכם במילוי צרכיכם ולהפחית את האחריות הכלכלית על מילוי צרכיכם.

ישנן מסלולי טלפון מיוחדים לילדים ולנוער עם צרכים מיוחדים. השירות ניתן באופן חינם וניתן להתקשר בכל שעות היום. מטרתנו היא לסייע לכם במילוי צרכיכם ולהפחית את האחריות הכלכלית על מילוי צרכיכם. השירות ניתן באופן מיידי וניתן להתקשר בכל שעות היום. מטרתנו היא לסייע לכם במילוי צרכיכם ולהפחית את האחריות הכלכלית על מילוי צרכיכם.

- "למחיר יחיד אולי" כן**
- דאגת מחירי הטיפול מובטחת**
- ימינו, לילה ויום ימינו ימינו**
- לשירותי ימינו ימינו ימינו**
- מחשבת מנהלית מובטחת**
- משלוח מיוחד - מילוי צרכיכם**
- דאגת צרכיכם, ושירותיכם**
- ליכוד ימינו ימינו ימינו**
- דאגת ימינו ימינו ימינו**

מקצועות שונים, כמו גם משרות שונות, ויש להם תפקידים חשובים במשק. יש להם ידע, ניסיון ומומחיות. הם משרתים אותנו בצורה הטובה ביותר, ויש להם את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים. הם משרתים אותנו בצורה הטובה ביותר, ויש להם את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים.

אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים. אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים. אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים.

אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים. אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים. אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים.

**לראות את התוצאות
הטובות ביותר
לשירותי הבריאות
הטובים ביותר
לשירותי הבריאות
הטובים ביותר**

אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים. אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים. אנחנו מודים לכם על שירותיכם הטובים, ויש לנו את היכולת להתמודד עם אתגרים שונים.

מיליון דרכים להגנה

לראות את התוצאות

התוצאות הטובות ביותר
לשירותי הבריאות הטובים ביותר

